EESTI PÄEVA-LEHT

ESTNISKA DAGBLADET

Kolmapäeval, 9. jaan. 1974
Nr. 2 (3890) **16. aastakäik**

Reino Seppo
Högholmsgränd 1
127 46-

Kohus mõistis IB spioneerijad aastaks vangi

Stockholms tingsrätt kuulutas otsused n.n. IB-afääris. Eeluurimisvanglas juba 74 päeva istunud FIB/Kulturfront kaastöölised Peter Bratt ja Jan Guillou ja nendele andmete andja, end. IB-ametnik Håkan Isacson tunnistati köik süüdi spionaazhis ning möisteti igale neist üks aasta vangistust. Juristid peavad karistust "pehmeks", kuna üldiselt oli arvestatud kuni kahe-aastaste karistustega.

Kohus leidis, et kaebealused on süüdi köigis peaprokurör Robert'i poolt esitatud süüdistuspunktides. Nad on andmete publitseerimisega rootsi vastuluureorgani IB kohta avaldanud riiki kahjustavaid andmeid, mis sellega tehti kättesaadavaks teistele riikidele.

Kuigi kaebealused kohtus eitasid tahtlikkust, leidis kohus, et nad pidid teadlikud olema oma andmete avaldamise tagajärgedes ja selle töttu on nad süüdi spionaazhis. Tegevuse juures on nad kasutanud abilisi – kutselisi fotograafe, magnetofone jne.

Guillou on enda kaitseks seletanud, et tema arvates ei tohi riigil olla mingit "gangsteriorganisatsiooni", mida riigipäev ei tunne. Ta pidanud oma kohuseks avalikkust informeerida vastuluure olemasolust.

Kohtus on ülemjuhataja Stig Synnergren ütelnud kinniste uste taga, et noored zhurnalistid on oma spionaazhitulemuste avaldamisega riigikaitse vastuluure kohta tekitanud kohati väga tösist, kohati vähem tösist kahju, millisel arvamisel on olnud ka kaitseministeeriumi esindaja.

Teatavasti avaldas Bratt üksinda ka raamatu vastuluureorganisatsiooni kohta.

Kohus oma motivatsioonis ütleb, et üldise seaduslikkuse ja seadusekuulekuse jaluleseadmiseks tuleb süüdlaste vastu kasutada vanglakaristust. Advokaadid olid nöudnud nende vabaks möistmist. Süüdimöistetute karistusest arvestatakse maha eelurimisaja 74 päeva. Neil on võimalik tingimisi vabaneda juba sügisel.

Samal ajal määras valitsus erikomisjoni, milline peab uurima riikliku vastuluure edaspidiseid tegevusjooni. Komisjoni on kutsutud sotsiaaldemokraatide, tsentrumerakonna ja folkpartieti esindajad end. ülikoolikantsleri Nils Gustav Roséni juhtimisel – valitsus on komisjonist välja jätnud kommunistid (vpk, kes asjast köige enam oli huvitatud) ja moderaadid (nähtavasti, et valitsust toetavatele kommunistidele näidata "tasakaalu", mis paistab diskrimineeriv olevat siiani demokraatlikuks loetud konservatiivsele erakonnale).

Uueaasta vastuvõtult

Balti Komitee ja Eesti Rahvusnõukogu korraldasid traditsioonikohase uueaasta vastuvõtu, kus biibis ka väliskülalisi. Eesti ja rootsi keeles võttis sõna ERN-esimees Tönis Kint (vasakul). (EPL—foto Lepper)

Uppsala näitab okup. Eesti RAAMATUT

UPPSALA (EPL) – Uppsala ülikooli soomeugri keelte instituut on korraldanud koos Uppsala linnaraamatukoguga "eesti literatuuri näituse", kusjuures tegemist on ainult okup. Eestis pärast söja ilmunud raamatutega. Instituut ja raamatukogu ei ole nimelt pidanud kohaseks "eesti literatuuri" hulka võtta ka paguluses ilmunud rikkalikku eesti kirjandust. Soomeugri instituut on olnud otseses kontaktis ka vene saatkonnaga Stockholmis, kelle vahendusel tuuakse 7. jaanuaril näitusele loengut pidama Tallinnast kirjanik Enn Vetemaa.

Upsala Nya Tidning on intervjueerinud Soomeugri Instituudi eestlasest raamatukoguhoidjat Johannes Raagi, kes on seletanud, et näitusel püütakse anda representatiivset pilti praegusest eesti kirjandusest.

Intervjueeritav on märkinud, et pärast söda anti Eestis vähe raamatuid välja, kuid viimastel aastatel on olukord muutunud ja 1973 antud välja umbes 100 raamatut. Johannes Raag ütleb tähele pannud olevat Eestis liberaliseerimist – kirjanikud ja ajakirjanikud ei möju sama keskselt juhituina kui viis aastat tagasi". Teatud kirjutustes kritiseeritavat, kuigi ebamäärases sõnastuses, isegi Stalini aega – köneldakse repressiooni jastust ja ei nimetata kunagi Stalinit nime pidi.

Intervjueeritav on leidnud märke liberaliseerumisest m.h. selles, et üks varem mustas nimekirjas kodumaal seisnud ajakirjanik on saanud avaldada memuaarid, kus ta könelevat repressiooniajast ja pärast söda

Järg lk. 7

Ehitusluba TORONTO vanadekodul

TORONTO (EPL) – Totonto Scarborough linnaosavalitsus kinnitas aastavahetuse eel Eesti Vanadekodu krundi hoonestamisprojekti, mille autoriks on arhitekt Guido Laikve. Projekti tuli mitmel korral kohaldada linnavalitsuse soovidele, seda eriti korterimaja kõrguse osas, kuna ümbruskonna elanikud protesteerisid kõrgmaja ehitamise vastu. Projekti ehituskulud on üle 12 miljoni krooni ja nüüd on vajalik lahendada finantseerimise küsimused.

Kinnitatud projekti järele on võimalik krundile püstitada kahekorruselise eesti vanadekodu hoone ja korterimaja 80 korteriga, milline osalt on kahe-, osalt nelja- ja kuuekorruseline.

Peale selle on ette nähtud veel madalamad hooned, kus asuvad kahe magamistoaga korterid. Hoonestamisest jäävad veel vabaks kolm põhikrundist tükeldatud ehituskrunti.

Pensionäride klubi esimees A. Areneem (klubil on 420 liiget) kinnitab, et pensionäride huvi projekti vastu on pidevalt kasvanud – osa on huvitatud korteritest, osa vanadekodu tubadest. Klubi seisab kontaktis milline on projekti teostajaks.

Projekti arhitekt Guid Laikve tuli kolme aasta eest Asutraaliast Torontosse. Ta on lõpetanud Adelaide ülikooli arhitektina ja kavandanud ka Austraalias suuremaid ehitusi.

Põgenik Taanist USA-sse

NEW YORK (VES) – Taani valitsusvõimud on otsustanud vene külmutuslaevalt "Boralt" põgenenud 33-aastasele lätlasele Peteris Reinisele anda asüüli.

Läti organisatsioonid USA-s on astunud samme tema Ameerikasse toomiseks, kavandades talle ülemaalist ringreisi lätlaste keskustesse.

On ka selgunud, et tema küüditamine 9-aastaselt koos vanematega 1949 Siberisse toimunud seepärast, et ta isa kuulunud läti kaitseliitu. Teenides aega sõjaväes pääsenud ta isegi poliitkomissari kohale, löödud aga sealt minema, kui selgunud isa kaitseliitlus.

J. Lauri surnud

Stockholmis Farsta haiglas suri laupäeva, 5. jaanuari ööl vastu pühapäeva kl. 23.30 EELK peapiiskop emeritus Johannes Oskar Lauri.

Kadunu sai 6. dets. 82 aastat vanaks. Mõni aeg tagasi tabas teda ajarabandus, millest peale ta viibis haiglas. Leinama jäid abikaasa, tütar ja kolm poega.

EPL Kolmapäeval, 9. jaan. 1974

Peitemäng

Uuest aastast alates võidakse raudeesriide taga nõukogude võimupiirkonnas olevaid kirjanikke kohtu ette seada selle "roima" eest, et nad on oma käsikirja toimetanud välismaale, meenutab Rahvusvaheline Inimõiguste Kaitse Komisjon, tähelepanu juhtides nendele kummalistele tulemustele, mida on annud n.n. pinevuse kahandamine ja Kremli liitumine rahvusvahelise autoriõiguse konventsiooniga.

Selle konventsiooni alusel on nimelt loodud Moskvas autoriõiguse büroo, millise instantsi otsustada jääb, kas käsikiri on legaalne või illegaalne. Autorid, kes ei ole välismaal ilmuvaid käsikirju büroole esitanud, on sooritanud seaduserikkumise, s.t. "roima". See on uus kuritegu, sest senise seaduseandluse järele võis autoreid kimbutada vaid välismaal ilmunud teoste sisu pärast. Vähemalt vormiliselt on uss "lääneline" seadus teinud opositsiooniliste kirjanike elu märksa riskantsemaks.

Üks, kes julgelt on trotsinud keeldusid, on Nobeli laureaat Solshenitsön. Alles aastavahetuseks ilmus Pariisis tema uus, otse dokumentaalselt orjalaagreid käsitlev romaan "Gulag-arhipelaag", otsese reaktsioonina käsikirja ühe koopia sattumisele KGB kätte, kes väljaandja kihutas enesemõrvale. Nõukogude ametlik teadeteagentuur Tass on samal ajal alustanud kampaaniat autori enda vastu, keda süüdistatakse "antisovjetliku kampaania" käikulaskmises, mis mürgitavat pinevuse vähendamise atmosfääri läänemaailma ja N. Liidu vahel, kuna ka mõjurikkaimad ajalehed refereerivad romaani vapustavat sisu, s.o. kommunistlikke roimi inimkonna ja humaansuse vastu STalini-kultuse perioodil.

Tassi arvates olevat see magusroaks kõigile "nõukogude vaenlastele", kuigi agentuuril, mille selja taga otseselt seisab praegune juhtkond, ei ole võimalik tõestisündinud asju isegi valega katta ja salata, sest 20-ndal parteikongressil võttis Hrushtshov kõik selle omaks. Seega on tegemist otsese nõudega, et demokraatlik maailm unustaks sajandi suurimad roimad ja pigistaks silmad kinni ka praegu järjest süveneva opositsiooniliste vaimuinimeste tagakiusamise ees selleks, et "pinevust vähendada". Meenutamine nimelt ei meeldi Stalini järeltulejatele.

Paljudel juhtudel on läänes ka arvestatud nende soovidega, sest N. Liit on pääsenud oma minevikupattudest võrdlemisi kergesti. Maailm on aktsepteerinud Hrushtshovi poolt osavalt söödetud teesi "isikukultusest ja selle ebaseaduslikest represseerimistest", mida temale järgnenud õpilased on kõik heaks teinud, küsimata, kas see tõesti on nii. Selle tõttu on üsnagi palju aega võinud enne kui lääne avalikkus taas märkama on hakanud, et Venemaal ja viimase vallutatud aladel ei ole põrmugi asjad korras.

Läänes on koguni valitsenud otsene peitemäng kõige kriitika suhtes, mis puudutab N. Liidu diktatuuri. Heaks tooniks on kujunenud "tasakaalustada" esinevat kriitikat alati mõne võrdlusega läänest, kas siis Kreeka, Hispaania või Portugali diktatuuridest, Lõuna-Aafrika rassipoliitikast või pretsumeeritud "USA-imperialismist". Iseloomustav selles oli näit. just Solshenitsöni poolt prantsuse ajalehele Le Monde antud intervjuu refermeerimine rootsi pressis. Dagens Nyheter näit. jättis välja passuse, mis võis ka siinseid vaatevinkleid puudutada:

"Paljudes lääne tuntud inimest avaldustes, ka nende juures, kes on äärmiselt tundlikud ida rõhumise suhtes, poetatakse sisse alati reservatsioon, et luua kunstlikku tasakaalu vasakpoolsete ringkondade ees: sama asi juhtub Kreekas, Hispaanias, Türgis... Julgen vita, et ei ole olemas mingit sama asi juhtub. Julgen tähelepanu juhtida, et kõikides nendes maades vägivald ei ulatu selle nivooni, mida sisaldavad praegused gaasikambrid, psühhiaatrilised vanglakliinikud N. Liidus, Ida-Saksamaal, Bulgaarias jne. Julgen konstateerida, et Kreekat ei ümbritse betoonmüür ja elektroonilised mõrvaaparaadid piiril ning et noored kreeklase ei tarvitse sadade viisi sööstuda surmajoonele ainult vähese lootusega kunagi pääseda vabadusse ja kusagil idapool Kreekat ei ole võimalik, et mõnel ministril paguluses oleks võimalik avaldada oma programmi ajalehtedes, mis on kodus rahvale kättesaadavad".

Võibolla arvati kustutamisel, et Solshenitsöni avameelsus ei vasta sellele pildile, mida just siin Rootsis on massmeediumid rahvale sisendanud n.n. "tasakaaluvõrdlustega". Umbes midagi taolist juhtus ka meie oma publitsisti Andres Küngiga, kelle uus Tshiili-raamatu käsikirja kirjastamine küsimärgi alla seati, "kuna rootsi avalikkus ei ole veel küps nii järsuks, kuigi õigustatud, Allende ümberhindamiseks". Kui on maalitud ebaõige pilt, siis ei ole sünnis seda korrigeerida...

Et ebaõige pilt raudeesriidetaguste olude kohta on mõnelgi juhul tekkimas ka läänesfääris elunevatel pagulasrahvuste esindajatel, on viimasel ajal korduvalt leidnud tõestamist. Igasugune ebainformatsion läänes mõjub ka vabadele inimestele ja isegi nendele, kel on olnud otsene või kaudne side terroriga minevikus.

EESTI PÄEVALEHT
Estniska Dagbladet
Peatoimetaja Juhan Kokla
Vastutav väljaandja
(ansv. utg.)
Arvi Moor

Toimetus ja talitus:
EESTI MAJAS Stockholmis:
Wallingatan 32, 1 tr.
Postiaadress: Box 667
101 29 Stockholm 1
Telefon 21 84 46

Toimetaja Eskilstunas Jüri Aus
Aadr. Eesti Päevaleht, Box 120,
631 02 Eskilstuna, tel. 016/14 77 72
Tellimispostgiro nr. 15 67 70-0
Kuulutusarvete postgiro 60 59 00-0,
Eesti Päevaleht Förlags AB,
Stockholm

Tellimishinnad:
Aasta ..... kr. 170:—
Termin (4 kuud) ..... kr. 62:—
Kuu ..... kr. 17:—

Väljaandja EESTI PÄEVALEHT FÖRLAGS AB

Trükkija: Eskilstuna-Kurirens Tryckeri AB Eskilstuna 1974

VÄLISKOMMENTAAR

LIITLASED OMAVAHEL

Põhja-Atlandi liidu viieteistkümne liikmesriigi järjekordne nõupidamine Brüsselis detsembri teisel nädalal algas poliitilise tüliga, mille taolist leidub vaevalt liidu ajaloos. Tüli puhkes järgnevalt USA välisministri Kissingeri kõnele, milles ta möönis lahkhelide ja vastuolude tekkimist liidu liikmete seas ühenduses ameerika poliitikaga Lähis-Idas ning ühtlasi tegi ettepaneku parema masinavärgi loomiseks, mis kiirustaks vastastikust konsultatsiooni tähtsamates küsimustes.

Järgnevalt sai söna Prantsuse välisminister Jobert, kes süüdistas Ühendriike asjaajamises üle liitlaste peade Euroopas ja ainult sobimuses Nõukogude Liiduga. Jobert avaldas seejuures isegi arvamist, et USA ja N. Liidu vaheline kokkulepe tuumasõja ärahoidmiseks tähendavat sisuliselt seda, et ameerika tõotus tuumaheidutusega kaitsta tarbekorral liitlasi Euroopas on muutunud tühiseks.

Kissinger lükkas Joberti selle arvamise ümber seletusega, et sobimusel N. Liiduga pole tagasilatavat mõju ühelegi varem toimetulnud rahvusvahelisele kokkuleppele või lepingule, nagu sobimuses selgesti öeldakse. Ja järelikult kehtib edasi ka USA lubadus abistada oma tuumrelvadega Lääne-Euroopa kaitset hädaohu puhul.

Kissingeri-Joberti sõnavahetus puhastas mõnevõrra õhkkonda liitlaste nõupidamisel Brüsselis, aga teatud kahtlused jäid edasi püsima. Tähtsaimaks nende hulgas on Lähis-Ida kriis, mis on viinud õlisöjani, kus hoolimatu hinnatõus mine võib luua katastroofilise olukorra. Mida ja kuidas teha, jäi lõpuks ikkagi lahtiseks.

Midagi kindlat ei otsustatud ka Kissingeri poolt möödunud kevadel tehtud ettepaneku kohta uue "Atlandi deklratsiooni" väljatöötamiseks, kus osalisteks oleksid USA, Lääne-Euroopa ja Jaapan. Ameerika liitlased Euroopas on aprillikuust saadik seda ettepanekut ainult ääri-veeri puudutanud, ilma et konkreetseid tagajärgi oleks olnud.

Nüüd näib kogu küsimus olevat langenud kuhugi tagaplaanile, kuna president Nixoni kavatsetud külaskäik Euroopasse jäi olude sunnil ära. On mõeldav, et seisukohad kujunevad välja lähemate kuudel nõnda, et küsimus tuleb uuesti päevakorda 1974 aprillis, mil möödub 25 aastat Põhja-Atlandi liidu loomisest.

USA arvates peaks koostöö olema täielik nii sõjaväeliselt kui poliitiliselt. See eeldab aga üldist kokkumängu ka tähtsamates piirkondades väljaspool Põhja-Atlandi liidulepingus ettenähtud ruumi. USA arvates on üheks niisuguseks piirkonnaks Lähis-Ida, aga sellele seisavad vastu liikmesriigid, kes peaaegu kõik kuuluvad ühtlasi Euroopa Ühisturu liikmete hulka.

Nad tahavad mängida ise oma osa, tarbekorral olenemate Ühendriikidest. Inglased toetavad seejuures Prantsusmaad kui "iseseisva Euroopa" innukamat lipukandjat. Saksa Liiduvabariik seevastu hoiab USA poole.

Läbirääkimistel Brüsselis tõusis loomulikult üles N. Liidu jatkuv relvastamine, nagu seda näitasid ettetoodud kindlad arvud. See sundis paratamatult küsima, kas Nõukogude praegune tendents pingelangetamiseks pole ainult teeskelemine, mida ei tohi usaldada, eriti kaugemas perspektiivis. Edasi avaldati kahtlust ka väljavaadete puhul ühenduses Euroopa julgeoleku- ja koostöökonverentsiga Genfis, kuna läbirääkimiste senine käik seal ei osuta heale kordaminekule.

N. Liit koos oma liitlastega on jäänud seisukohale, et läänerilkide ettepanek informatsioonide ja inimlike kontaktide hõlbustamiseks tähendavat ainult halvasti varjatud katset vahelesegamiseks idariikide siseasjadesse ja sotsialistliku süsteemi õõnestamiseks.

Samuti on läänerilgid hakanud kahtlema, et Viinis toimuv konverents vägede vähendamiseks Kesk-Euroopas võiks soovitud tulemusi anda. Põhja-Atlandi liidus esindatud Lääne-Euroopa riigid kalduvad pigem arvama, et Viini konverents lõpeb võibolla venemeerika ühekülgse kokkuleppega, mille tagajärjed Lääne-Euroopa julgeoleku seisukohast võivad olla valeldavad.

Niiviisi avaldunud mitmesuguste kahtluste taustal oli USA välisministril Kissingeril küllalt õigust küsida, kas läänerilgid saavad jatkata koostööd liitlastena või tüüritakse olukorra poole, kus ainult konkureeritakse üksteisega? Vaidlused Brüsselis lõppesid siiski küllaldase üksmeelega selleks, et liitlasi omavahel aidata üle saama ettetulnud lahkhelidest ja vastuoludest.

A.K.

J. Aaviku 90-a. juubeli tähistamine

Prof. Juhan Aavik saab 29. jaanuaril 90. aastaseks, mispuhul toimub tema helitööde kontsert piihapäeval, 20. jaanuaril kell 17 Medborgarhuseti suures saalis.

Kaastegevad vokaal- ja instrumentaalsolistid ning laste, mees ja segakoorid.

Pääsmed 10:—, noored ja pensionärid 5:—, algkooli õpilased tasuta. Pääsmete eelmüük Kultuuri Koondises Eesti Majas, Wallingatan 32, tel. 11 31 16.

Pärast kontserti toimub kooseviibimine kohvilauas Eesti Majas algusega kell 19. Osavõtjaid palutakse registreeruda E. Kultuuri Koondises.

Meremehed Kanadas valisid

TORONTO (VE) — Eesti Kaubalaevastiku Juhtkonna Koondis Torontos pidas oma aastapeakoosolekut, kus tagasi valiti senine esimees kapten Jako Luide ja juhatuseliikmed H. Suurkask, K. Küll, V. Salurand, A. Pakrix ja V. Vasara.

Näitus

Teadus on apoliitiline, ütlevad teadusemehed läänes ja ilmselt selle sildi all korraldatakse ka Upsalas Eestis raudeesriide taga ilmunud kirjanduse näitus. Millega oleks ju kõik korras, kui näit. teadusemehed sama huvi näitaksid ka maapaguluses ilmunud eesti kirjanduse tutvustamise vastu, mille olemasolu siin Rootsis sellisel määral mõnelgi määral tohiks olla otse sensatsiooniline, sest lai avalikkus sellest palju ei tea. Ja millist okupatsioonivõimud kodumaal omakorda ei taha tutvustada eesti rahvale (tsensuurist läbi pääsenud vähestel raamatutel kaovad ära ümbrised, kuna nendel on loetletud alati ilmunud raamatud).

Raudeesrlie on olemas ka läänes ilmunud raamatule. Kas oleks mõeldav näiteks, et Uppsala teadusemeeste kollegid Tartu ülikoolis korraldaksid läänes ilmunud eesti kirjanduse näituse ja kutsuksid loengut pidama sellest kirjandusest mõnel nimekal paguluse kirjanikul? Ei ole, sest kommunistlik teadus on vähem apoliitiline ja salliv kui läänes. Sellepärast, et rezhiim on selle nii seadnud.

Kui okupatsioon on kergendusi teinud eesti kirjanike teoste ilmumisele, siis kogemuste järele just selle tõttu, et vaba eesti kirjanduse olemasolu läänes selleks neid on sundinud. Juba asjaolu, et raamatunäitust ei korralda nõukogude propagandaasutused ise, kriipsutab alla kuivõrd väike on nende huvi eesti keele ja kirjanduse vastu maal, mis on okupeeritud ja määratud venestamisele.

KOERTEMAKS
Stockholmis aast. 1974

Registreerimine koera omamise kohta ja koertemaksu tasumine — 80 krooni — aastaks 1974 toimub
jaanuari kuus
koerale, kes aastavahetusel 1973—74 sai kolme kuuseks
30 päeva jooksul
koerale, kes saab kolm kuud vanaks enne 1/10 1974

REGISTREERIMISE- JA MAKSUMOODUS

Koerale, registreeritud a. 1973: Kasutada väljastatud sissemaksukaarti (posti järelmaks).
Varem **mitte** registreeritud koer: Kirjuta aadressil Hundskatteexpeditionen, Stadshuset, 105 35 STOCKHOLM, (formular olemas politseijaamas) või helista tel. 54 05 00, ühend. 1093 ja 1094, kl. 9—14.

STOCKHOLMS KOMMUN
STOCKHOLMS KAMMARKONTOR

Soomlane küsib:

Miks elame kartuses, kas oleme ikka vabad?

TAMPERE (EPL) — Järgnev artikkel, pealkirjaga "Kas elame kartuses?" (Elämmekö pelon alla?) ilmus äsja Aamuleht'is. Artikli autor Kaarlo Pitkänen näitab veenvalt seda kartlikku olukorda, milline valitseb tänapäeva Soomes, kus elatakse suure ja võimsa idanaabri jälgivate ja kontrollivate pilkude all. Kirjutisest võib järeldada, et äsjasel iseseisvusepäeval soome poliitikud ja teised pidukönelejad, samuti õpetajad kirikuis, pidid valima oma sõnu nii, et need ei sisaldaks midagi seesugust, mis võiks naabrit või ka kodumaist vasemlust häirida. Tuli vältida koguni päevakohaseid üheaineid, mõtteid iseseisvusest ja vabadusest.

Kaarlo Pitkänen ütleb:

— Iseseisva rahva tegevuse määritlejaks on suurelt osalt põhiseadus. See annab toetava põhja tegutsemiseks ja ka tegemata jätmisele. Põhiseaduse järgi on meil kõigil tõlelik sõnavabadus, olgu siis väljendaja oma aadete poolest paremal või vasemal või kuskil vahepeal — võibolla mõnikord koguni väljaspool. Kuulugu sõna kasutaja kiriklikku kogudusse või väljaspoole, olgu ta kommunist või antikommunist — kõigil on või vähemalt peaks olema sõnavabadus.

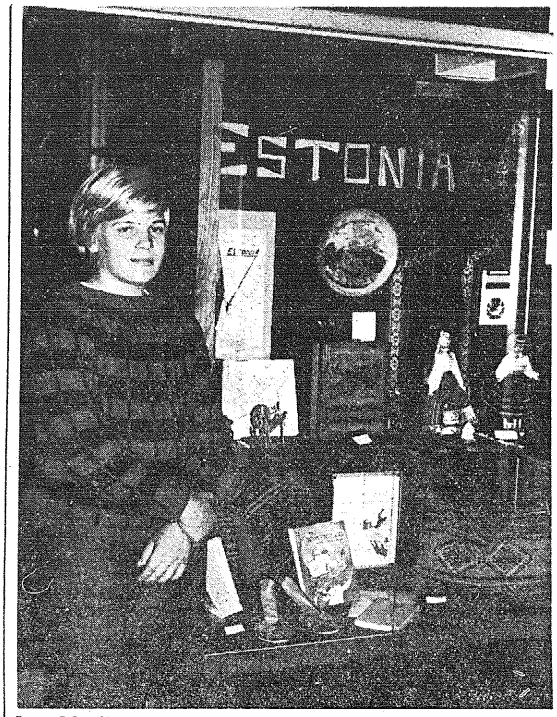
— Viimasel ajal on siiski hakanud võrsuma arusaamine, et ainult tulipanuste kangaste lehvitajail ja nende hingesugulastel on õigus valitseda ja võimutseda sõnavabaduse üle. Kui ütled midagi vastupidi, siis oled kas imperialismi käsilane, rassivaenu õhutaja või tööliste kurnaja. Näib nii, et selline arusaamine on võtmas maad kogu rahva juures. Taibukalt väljaspoolt suunatud kommunismi külvile on meie põllupind avatud. Meie ühiskonnakorra alusmüüre öönestatakse nii salakavalal viisil, et tavaline meestänavalt ei pane seda tähele, vaid sammub aimamata kurikavalalt ülesseatud lõksu.

Artikli autor Kaarlo Pitkänen ütleb edasi, et ta paljastab pea kirikuõpetaja Voitto Voipio ees, kes on usaldanud enda nimel ja kartmata oma asendi pärast kõnelda õpetaja sõnavabadusest. Voipio ütelnud, et miski pole õpetajale raskem kui kõnelda iseseisvuspäeva puhul, millal peaks kajastuma päevakohane teema.

— Õigupoolest, lisab artikli autor, oleks pidanud kirikhärra ütlema, et ei ole midagi kergemat kui kõnelda iseseisvusest, vabadusest ja neid kaitsvast põhiseadusest. On ju kõikide rahvaste suurimaks unelmaks vabadus. Miks peaks siis olema raske sellest kõnelda? See puudutab ju igat kodanikku samal viisil, hoolimata tema partei liikmeraamatu värvist. Või on koguni nii, et liikmeraamat ei kuulugi selle maa vabaduse sõpradele? Kas see, kes nii mõtleb, soovib tõeliselt sellist olukorda, et jumalasõnagi määratakse aegsasti teatud eesmärkide õigustamiseks?

— Kas elame tõesti kartuse all? küsib Kaarlo Pitkänen. Millise kartuse all? Võib-olla kodumaise. Kuid meil on ju kehtiv põhiseaduse kaitse. Aga kas me olemegi siis vabad, kui kartust põhjustab vööra poltsei tegevus? Õp. Voipiol on niisiis õigus, üteldes, et Soome vabariigi rahvas on hingeliselt halge. Ta kardab, sest teda on õpetatud kartma midagi niisugust, mis pole selgesti määritletud.

Kaarlo Pitkänen vihjab ka praegusele soome Noorsoo Liidule (Nuoren Voiman Liitto), milline kuulub ühiskonnakorra kukutajate kaadrisse. Ometi oli nimetatud liit varasemail aegadel tähelepandav oma oivaliste kavadega. Ta ütleb: "Ma ei saa lausuda muud, kui et "sinagi Brutus", kes enam kui pool sajandit tagasi tõmbasid noorpõlve kaasa rohkearvulistesse rahvuslikesse üritustesse, teaduse ja kunstide võlupiirkonda." (EPL/Mr).

Long Islandi Eesti Kooli õpilase 13-a. Sven Pauli algatusel toimus väike näitus Eesti kohta tema kodulinna Bethpage'i raamatukogus. Suures vitriinis oli välja pandud eesti nukud, nahkesemed, padjad ja linikud, puunikerdused, hõbeasju, Eesti lipp, eesti- ja ingliskeelseid raamatuid eesti kohta ja Põhja-Euroopa kaart, kus Eesti asukoht on selgesti märgitud, samuti kirjalik lühiülevaade meie ajaloost ja praegusest olukorrast Eestis.

Lõhe Iisraeli kindralite seas

LONDON — Relvad ei ole veel hiljutises Lähis-Ida sõjas päriselt vaikinud hoolimata vaherahu lepingust, kuid Iisraelis on juba puhkenud "teine" sõda. Seekord mitte juutide ja araablaste vahel, vaid iisraeli kõrgemate sõjaväelaste eneste vahel. Iisraeli võitmatuse aureooli sära lõi tuhmiks egiptlaste ja süürialaste üllatussõja tõttu. Selest hetkest alates pole iisraeli kindralid lakanud üksteist taunimast mitte üksnes seepärast, et nad vastutungiks valmis polnud, vaid terava kriitika osalitseks on saanud ka nende äsjase sõja taktika ja strateegia. Paljud Iisraeli sõjaväe juhtivad isikud on ühtlasi ka riigi poliitikud ning seega suureneb nende omavaheline lõhe veelgi.

Esimesena avas oma suu äsjase Lähis-Ida strateegia maha tegemiseks kindral Ariel Sharon, kes sõja puhul erust välja toodi ja kes juhtis Suessi kanali sõjakäiku egiptlaste vastu. Kindral Sharon piiras sisse egiptlaste kolmanda armee. Ta on andnud intervjuusid nii New York Times'i kui Los Angeles Times'i korrespondentidele, kus ta mainis, et tema ülemused Yom Kippuri sõjaks kaugeltki polnud ettevalmistatud vaid puhkasid ikka veel oma 1967.a vääksõja loorberell.

Kindral Sharon väitis, et kõik äsjases sõjas tehtud vead enam poliitilist kui sõjaväelist laadi. Rutati peamiselt, kes peaks minema üle kanali ja mitte seda, kuidas üle kanali minna," ütles ta. "Oiin sunnitud neile ütlema, et minule allub 15.000 meest ja minul ei ole aega arutada pisiasju, minu ülesandeks on egiptlaste võitmine. Utlesin veel, et praegu ei ole mul aega teiega pidada poliitilist võitlust, kuid ma teen seda pärast sõja lõppu. See aeg on nüüd kätte jäädnud."

Miks kindral Sharon ülemjuhatuse suhtes nii kriitiline on, baseerub arvatavasti tõigal, et Tel Avivis hakkasid ringi liikuma juhtud nagu oles kindral Sharon omavoliliselt ja liiga kiiresti Kairo poole marssinud seeeasemel et sillapead üle kanali laiendada ja paremini kindlustada.

Ametiühingute sekretär Yitzhak Ben-Aharon ütles ühes avalikus kõnes, et Sharon on "ei-keegi, kes püüab oma isiklikku karjääri praeguse sõja najal kindlustada."

Ben-Aharonil on põhjust kindral Sharoni vihkamiseks. Käesoleva aastal algues aitas Sharon erida parempoolset Likud koalitsiooni, mis oma 32. kohaga parlamendis oli tugevaks vastaseks töölispartei 56-le esindajale. Likud näiteks ei poolda Iisraeli poolt võidetud endiste araabia maa-alade tagasiandmist. Juba enne Yom Kipuuri sõda oli kindel, et Sharon pääseb parlamenti 31. detsembri valimistel.

Praegu tundub see enam kui kindel, kuna sõja jooksul on Sharonist saanud kangelane, kellest võib kujuneda knesseti (parlamendi) tegevaim mees.

Kindral Sharon ei ole ainuke, kes ülemjuhatust kritiseerib. Tema hääl on ainult kõige tugevam ja seda on kuulda olnud väljaspool Iisraeli piire.

Sõjavägede ülemjuhataja kindral David Elazar mõtles Sharoni kui ta ühes oma kõnes ütles, et "iisraeli armee võite ei tule kasutada isiklikeks võitudeks ning strateegillsi eksitusi ei tule kirjutada teiste arvele." Sõjaminister Moshe Dayan mõtleb täpselt samuti. Igatahes sõda kindralite vahel ei ole kaugetki veel lõppenud.

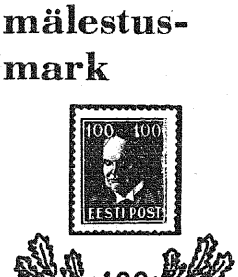
KA EGIPTUSES. . .

Egiptuse president Sadat tegi sõjaväe ülemjuhtauses suuremaid ümberpaigutusi, mis on tingitud vastutavate kindralite valeotsustest Suessi rindel viimase sõja ajal. Sadat vallandas sõjavägede staabiülema kindral-leitnant Saad Eddin Shazli ja kahe armee ülemad, kes tegid suuri vigu, mille tulemusena Iisraelil õnnestus viia tugevaid sõjaväeosi Suessi läänekaldale ja piirata sisse Suessi idakaldal asuvad Egiptuse väeosad. Süüria rindel on Iisraeli ja süüria üksuste vahel olnud tulevahetust ja kokkupõrkeid, millede kestel Süüria ülemjuhtuse andmeil on hävitatud kolm Iisraeli tanki.

Ilo Mai (n-na Soots ja Imre Lippingile sündis kolmanda lapsena Washinttonis tütar Tuulikki Mai.

Aino Tomson, (n-na Riivet), eesti rohuteadlane USA-s, ostis New Brunswickis, New Jersey osariigis suurema apteegi, kus peale tema enda ja ühe ameerika rohuteadlase töötab 14 inimest.

K.Pätsi mälestusmark

Lisaks K. Pätsi mälestusrahale, mis ilmub jaanuaris, ilmus "ESTONICA" väljaandel uueks aastaks K. Pätsi juubeliümbrik, postkaart ja souveniirblokk, (hind 50 ööri tk. pluss saatekulud) Kirjaümbrik ja postkaart on sama motiiviga, suveniirblokk on kujundatud 4-marki-blokis ja liimpaberil suurusega 9x14 sm.

Kõigil kolmel väljaandel on K. Pätsi mark trükitud sinise värviga ja tekst musta värviga. Kirjaümbrik ja postkaart on sobivad kasutada kirjavahetuseks kogu K. Pätsi juubeliaasta — 1974 — jooksul. Suveniirblokil olevaid marke võib väljalõigata ja kasutada illustratsioonina tavalistele kirjaümbrikele või postkaartidele igapäevases kirjavahetuses. Tellimised tasuda Kröndströmi postgurosse nr. 60 38 86-3, ligemaid andmeid saab aadressil: H. Kröndström, Sofielundsplan 40, I, 122 31 Enskede.

Kaduma läinud K. Pätsi plaat

Kolmkümmendviis aastat tagasi, mil kodumaal suure pidulikkususega tähistati Eesti Vabariigi 20. aastapäeva, pidas tolleaegne riigihoidja Konstantin Päts väliseestlastele eriti määratud kõne. Selle tekst ilmus kuu aega hiljem, s. t. märtsikuus 1938 tolleaegses "Välis-Eesti" nimelises ajakirjas nr. 3 ja on seega kättesaadav ka tänapäeval arhiivides säilinud "Välis-eestis", kandes pealkirja "Tahame vabade kodanikkudena elada, oma riigis ise oma õnne luua!" Pisut pikema kui kahe-leheküljelise teksti juures leidub toimetuselt märkus, et see kõne on võetud heliplaadile ja saadetud "Tähtsamatele Välis-Eesti organisatsioonidele merede taga".

Et see K. Pätsi väliseestlastele määratud kõne heliplaadistatuna tõepoolest Kanadasse ja USA-sse saabus, nähtub tolleaegsetest vöörsil ilmunud eestikeelsetest trükistest, kuna neist selgub, et riigihoidja kõnet on mitmetel eestlaste kokkutulekutel aastapäeva puhul kuulu tud.

Kahjuks ei ole kõnealust heliplaati aga pärast Teist maailmasõda keegi vöörsil kuuinud ega ka heliplaati näinud, millest võib arvata, et see tänapäeval erakordse suure dokumentaalse väärtuse omav heliplaat on aegade kestel "tähtsamatel Välis-Eesti organisatsioonidel merede taga" kaotsi läinud.

Kuid sellejuures pole võimatu, et mõni heliplaat siiski veel erakätes on säilinud. Sellepärast pöördub Eesti Keskarhiiv Kanadas kõigi kaas maalaste poole, eriti enne Teist maailmasõda kodumaalt vöörsile asunud vanemate kaasmaalaste, niiöelda "vana-eestlaste" poole tungiva palvega, et nad keskarhiivile teataksid, kes omavad nimet. heliplaadi K. Pätsi kõnega. Keskarhiiv tahab sellest koopia teha ja kasutada seda eelsisval aastal seoses president K. Pätsi 100 a. sünnipäeval toimuvatel suurematel rahvuslikel kokkutulekutel.

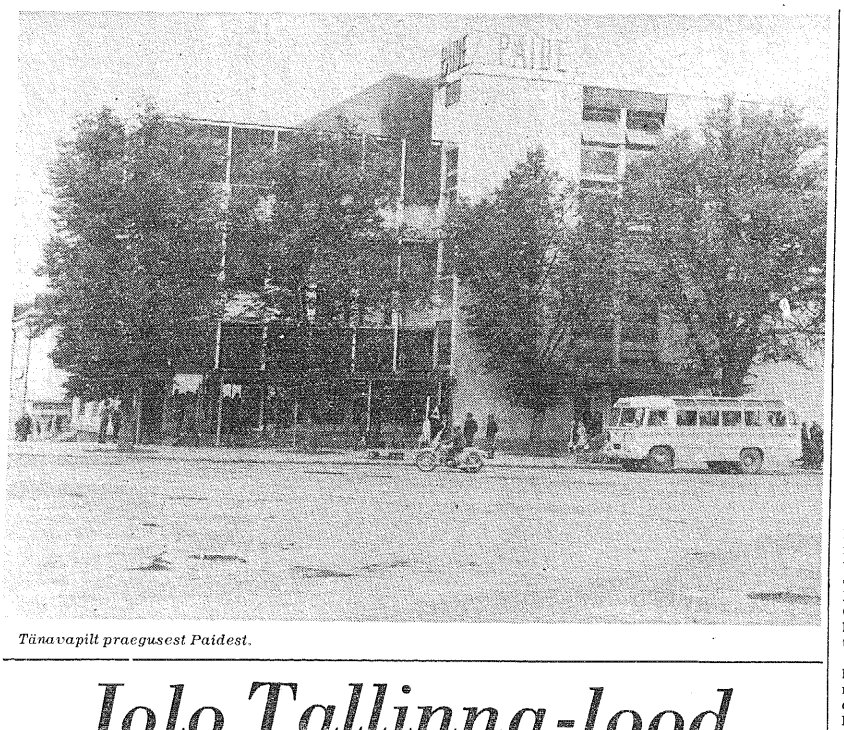
Eelpoolse uue K. Pätsi kõne heliplaadistuse selgumisel juhime tähelepa nu sellele, et seda ei tule ära segada umbes samal ajal heliplaadistatud kahe K. Pätsi kõnega, mis jäädvustati "His Masters Voice" plaadiga (kiirus 78), mis tänapäevalgi veel kättesaadav heliplaatidel ja üsna laialdaselt levinud helilintide kaudu.

Veera Nõmmik-Farrand, end. eesti tennisetäht, kes Rootsist asus USA-sse abiellumisel USA-miljonäri Clair Farrandiga, viibis koos mehega Euroopa-reisil, mille jooksul külastati viimasele kuuluvate tehaste ärisidemeid.

Eesti doktorid Lundist

LUND (EPL) — Peale oma väitekirja töö kaitsmisi Lundi ülikoolis tunnistati keemia doktori tiitli väärilseks Jaak Suurkuusk, 28.a. vanune, elukoht Helsingborgis. Noor ja värske doktor sõidab uuel aastal Ameerika Ühendriikidesse, kus ta töötab ühe aasta omal erialal ühes suuremas tööstuses. Tema kadunud isa dipl. insener Villem Suurkuusk oli iseseisva Eestis Pärnu linna elektrijaama juhtajaks.

Lundi ülikoolis saavutas keemiadoktori kraadi veel tsivilinsener Inga-Britt Peetre, kelle doktoriväitekiri analüütilise keemia alalt kandis pealkirja "Gas chromatographic investigation of organosilicon sompounds with special reference to tetraalkyl — and tetraalkoxysilanes".

Tänavapilt praegusest Paidest.

Jolo Tallinna-lood

Rootsi käesoleva aasta jõuluteelsele raamatuturule ilmus raamat, mis meile, ja eriti endistele tallinlastele, tohiks pakkuda erilist huvi, nimelt Jan Olof Olssoni "De tre mot Petrograd. Romantiserad skildring från 1919." (Bonniers)

See on lõbus ja hoogne seiklusromaan, kus kolm sõpra — Fredrik, Fritz ja "mina" — (tuntud juba J. O. Olssoni raamatust "De tre från Haparanda", mis pealegi kevadepoole tuleb filmina TV:s) — satuvad rahvusvaheliste valuutahangeldajate jälgi ajades Tallinna aastal 1919.

(Lk 85) ". . . Meie ees lamas linn, kas meres või pilvedes. Suur hulk sihvakaid ja pakse torne ning imeliselt vormitud tornitippe sirutusid kõrgustesse, nii et madalad valged pilved tundusid olevat torgitud nende otsa.

Kahvatu päike kobas ettevaatlikult üle kogumiku mängumaju, punaste telliskivikatustega ja kõrgete katuseviiludega, ja selle majaderägastiku kohal toretsesid mõned ülespaistetanud ja ületoidetud kullatud kuplid.

Rannajoon unelmalinna ja mere piiril sätendast kullast. Ja nagu poleks veel küllalt sellest linnamüüriga piiratud lummusest, höljus selle kohal veel üks linn, ülal taevas: kõrged linnamüürid järsul kaljukaldal, tumedad tornid, veelgi rohkem kirikutorne ja kupleid — nagu see töötatud linn voogavas kirikulaulus, mida ma tavatsesin nautida Rahulilidu palvetundides Haparandas.

Sellest hommikust peale on mul igal hetkel olnud võimalik silmi kinni surudes uuesti esile manada ja nautida seda säravat vaadet Tallinnale, nagu see avanes mulle esimest korda lahelt."

Tallinnas ootavad sõpru ees igasugu seiklused, muu seas tuleb neil põgeneda Toompealt all-linna maa-alust käiku mööda, mille teine ots avaneb Niguliste kiriku ühes hauakambris j.n.e., pikapeale satuvad nad Narva Jõesuhu ja lõpuks läbi frondi Petrogradi. Lugu lõpeb fantastilise filmiliku põgenemisega Petrogradi vanglast veoautol üle Soome lahe jää, rannavalve helgiheitjate vahelt läbi, soome.

Jan Olof Olsson (nimimärk Jolo Dagens Nyheteris) on rootsi osavamaid ja andekamaid ajakirjanikke/kirjanikke. Tema reisiraamatud Iirimaalt, Balkanimaadest, samuti tema ajaloolise sisuga raamatud on kõik väärtuslikud ja asjatundlikud, sealjuures kergestiloetavad. Eriti on ta süvenenud ajajärku 1. maailmasõja ümber. "De tre från Haparanda" (1971) ja nüüd käesolev "De tre mot Petrograd" on väheseid lõbusaid raamatuid tänapäeva rootsi kirjanduses.

Mis meid hämmastama paneb, on autori eeskujulik Tallinna tundmine (Romaanis on küll kohanimed saksakeelsed, nii Reval, Hungerburg j.m.). Paks Margareta, Pikk Herman, Kiek in de Kök, Niguliste kirik, Pikk Jalg, Lühike Jalg, "Du Nord" (kus sõbrad peatusid), Petenbergi veinikelder (kus nad napsi võtmas ja eesti leiba ning silmu söömas käisid) — kõigest räägitakse suurima endastmõistetavusega. Nagu üks rootsi arvustaja ütles, võib pärast raamatu lugemist kaardita ja giidita Tallinnas liikuda.

Et kirjanikule Tallinn on väga meeldinud, ilmneb selgesti: lõike sääraste südamlike kirjeldustega linnast nagu ülaltoodu, esineb raamatus õige mitu.

Ühe linna topograafia selgeksõppimine on siiski mõistetav, raskem on aru saada, kuidas kirjanikul (kes on sündinud 1920) on õnnestunud tabada ajajärgu atmosfääri: enam-vähem kaootilist olukorda Vabariigi esimesel aastal.

Lk. 112 jutustab üks kohalikest inimesist: "Vaene väike Eesti on rikas armeedest. Meil on oma sõjavägi kindral Laidoneri juhtimisel, meil on saksa sõjavägi, meil on läti sõjavägi, kes armastusväärselt siia on tulnud, meil on kindral Judenitsi vene armee ja veel paar vene armeed, kindral Bermondti juhtimisel ja . . . Ei jõua neid kõiki meeles pidada. ja tihti on meil inglise laevastik sadamas. Vahest on nad Soome lahel ja lasevad Kroonlinna ja vana Petersburgi — vabandust, Petrogradi — peale, ja vahest on nad teel koju. Kes võis arvata, et meist siin kolkas nii hakatakse lugu pidama? Kindral Judenitsh kavatseb rünnata bolsevike Venemaad ja tahab meid kaasa. Aidake mind võidelda, kallid eestlased, ütleb ta . . . Ja siis küsib ta imestunult: "Tahate saada iseseisvaks ja moodustada oma riigi? Ei, sellega ma küll nõus ei ole, ütleb Judenitsh aga võidelda minu eest võite küll . . .

Aga ka pisiasjades on Olsson täiesti usutav, mida ta ka ei kirjeldaks, olgu see siis voorimeeste riietus, nende droskad ja hobuste poolt näritud lasipuud, või balti aadliseltskond krahv Tiesenhauseni juures: (lk. 131) ". . . Kas nad nägid peened välja? Nad nägid välja nagu teisedki inimesed. Mõnel oli punn nina juures, teisel kööma krae peal, kolmandal suur kõht, mitmel loid pilk silmis. Aga ka siis kui nad nägid õige rumalad välja või olid täiesti närtsinud või oli nende mõistus ammugi tuhmunud ja nad ise peagu surnud — ometi pöördusid nad vesteldes oma naabri poole, või tõstsid teeklaasi suu juure, või sirutasid käe köömnekukli järgi täiesti ületamatul, eeskujulikult kultiveeritud viisil . . . . . Nad olid niinimetatud peen seltskond — nilhästi sulid kui aumehed nende hulgas."

Allakirjutanule pakkus raamatu lugemine suurt mõnu. Huvitav oleks kuulda mõne vanemapõlve tallinlase arvamist, kes Vabariigi algaastaid isiklikult mäletavad: kas oli niiviisi, nagu kirjeldab Jan Olof Olsson, kas oli näiteks viinapudeli etiketil rahvarõides tüdruk, kes sarve puhub?

Heli Rebas

Moskva sai telefoni-raamatu

MOSKVA — Nõukogude Liidus on seniajani puudunud telefoniraamat. Kuid nüüd tuli Moskvas trükist välja esimene Nõukogude Liidu telefoniraamat nagu neid tuntakse mujal maailmas. Telefoniraamat on ainult Moskva linna kohta, tuues alfabeetilises järjekorras ära kõikide Moskva elanike telefoninumbrid.

Kuigi selle raamatu järele on aastaid olnud suur nõudmine siis ometigi ei ole väärkel Moskva telefoniraamatal mingit märkimisväärset läbimüüki. Põhjus — raamat maksab 12 rubla ning on oma hinnalt tavalise kodaniku jaoks liiga kallis.

Kohalik elu

GÖTEBORG

Jõuluõhtu

Jõuluõhtu Põhjalatütred-Kalevipoeg lipkonna Sõprade Ringi liikmelle toimub pühapäeval, 13. jaanuaril kl. 13 KFUM ruumes, Parkgatan 11. Kohvilaud, loterii, jõuluvana. Kes soovib mudilastele jõulupakki tellida, palutakse teatada tel. 11 59 00, 26 29 77 ja 44 19 69.

Rootslased Tallinnas ja Naissaarel

Tallinna rootslased on enamikus sinna asunud rootslastega asustatud Eesti saartelt, eriti Naissaarelt. Eriti mõjutas seda 1914 Vene tsaarigiigi poolt Naissaarele sõjaväelaste kindlustuste ehitamine, milleks tühjendati saar teatud ulatuses eraelanikest. Kuna ümberasujaile tasuti hästi nende maade ja talude eest, said neist Tallinna majaomanikud. Siin elasid nad mõnetigi jõukamalt kui Naissaarel ja nii võisid nad koolitada omi lapsi, kelledest paljud õppisid kutselisteks merikaptenliks, sõitsid maailma suurtele meredele.

Tallinnas oli rootslastel oma Mihkli kirik ja kogudus, kuhu kuulus 1936 umbes 1.100 liiget nii Tallinnast kui Põhja-Eesti rootslastega asustatud saarelt Pakrilt, Naissaarelt, Prangililt. Kirik asus Tallinnas Rüütli tänaval.

Selles leidus külaliste tahvel millest nähtub, et kõik Eestlt külastanud Rootsi kuningad ja kuninglikust soost isikud ei ole unustanud sinna jätta jäädvustamata oma nime. Nii on Tallinna Mihkli kirikut külastanud ka kuningas Gustav V 1929 ja selleaegne kroonpints, hilisem kuningas Gustaf VI Adolf 1936.

Ka oli kõigil külastanud monarkidel kombeks suruda sel puhul neile kirikus ligemal seisjaid, mis oli eriliseks austuseks Eesti rootslastele. Kogudusel oli oma laulukoor ja raamatukogu, Tallinna rootslased olid endid organiseerunud kahte oma rahvuslikku organisatsiooni: Svenska Folkförbundeti (Rootsi Rahvusühing) ja Svenska Odlingens Vänner" (Rootsi Hariduse Sõbrad).

Neist esimene andis välja ka kohalikku rootsikeelset ajakirja "Kustbon" (Randlane). Et ühing võttis aktiivselt osa poliitilisest elust, kandideerides ja sisse viies oma kandidaadi ka Riigikogusse, algul Hans Põhli, pärast tema surma Matthias Westerblomi, siis tunnistati ühing poliitiliseks erakonnaks ja suleti 1934 koos teiste Eesti vabariigis tegutsevate erakondadega ning sellega likvideerus ka ajakiri "Kustbon".

Siis hakkas senine "Kustboni" toimetaja N. Blees iseseisvalt välja andma uut ajakirja "Nya Kustbon", mis ilmus kuni 1936, mil hankis Svenska Odlingens Vänner omale vastava loa "Kustboni" uuesti välja andmiseks. Hiljem ühines ka "Nya Kustbon" eelmisega.

Naissaar asub Tallinnast loode poole ja on Soome lahe suurim Eesti valduses olev saar, mille pikkus on 7,4 km ja laius võttes saare laiemast kohast 3,7 km. Saare idapoolne osa on liivane ja künklik, läänekülg tasasem.

Keskosas tõuseb saar merepinnalt 17 m kõrguseni, kus asub ka 25 m kõrgune küngas. Kogu saar on kaetud tiheda okasmetsaga, paistes musta vöödina silmapiirile. Vähemal määral kasvab ka lehtpuid, eriti põhjaosas.

Nimetamisväärset põllumaad saarel ei ole, välja arvatud väikesed kartulimaa lapid. Naissaarlased elatasid end kala- ja hülgepüügist ning laevade lootsimisest. Häid heina- ja karjamaid leidub aga saarel külluses, mis soodustab karjandust.

Mingeid kindlaid andmeid saare asustamisloost ega minevikust elole säilunud. Legend kõneleb, et Naissaar on oma nime saanud ajast, mil katku suri (aastal 1711) kogu saare rahvas peale ühe naise, kes siis pikemat aega elanud Nargöl, nagu on saare rootsikeelne nimi, üksikuna, mis põhjustanud saare eestikeelse nime Naissaar. Saare rootsikeelseist nimedest teatakse järgmist.

Kui Taani kuningas Waldemar II 1219 eesit vallutades oma kanda Lindanisa linnuse juures kindlustades rajas oma kantsi Tallinna kohale, siis nimetati kantsist põhjapoole asuvat saart Nargõks.

Kui Rootsi vallutas 1561 Eesti, sai sama saar nimeks Norrö (Põhjasaar). Naissaar on aga juba varem olnud asustatud rootslastega, kunagi sõjaga paljaks röövitud ja maha põletatud, mis sundinud naissaarlasi põgenema Soome, osalt ka Suurupi randa, kus mele ajani säilis Rootsipere talu Haltbergi perekonnaga.

Meieaegseist Naissaare elanikest on esimene perekond tulnud Soomest, kes elamu puudumisel algul elanud koopas. Edasi asunud sinna üks perekond Hiiumaalt ja teine Vormsist. Naissaarlased on aga alati elanud privilgeeritud vaba rahvana iseseisvalt.

1914 oli Naissaarel 400 elanikku. 1871 õnnestus neil soodsail tingimusil osta maad pärisomandiks. Elustandard tõusis ja nad elasid õnnelikku elu. Üle öö aga hävitati see. 1. maailmasõja puhkemisel 1914 anti elanikkonnale käsk 24 tunni jooksul saarelt lahkumiseks, et saarele ehitada sõjaline kaitsekindlus Tallinnale.

Vene tsaari valitsuse käsul põletati kirik ja koolimaja, osa muid hooneid lammutati. Vaevalt olid kindlused valminud kui Vene omad väed need 1918 sakslaste tulekul õhku lasksid.

Pärast 1. maailmasõja lõppu asus esiteks 150 elanikku tagasi oma kodusaarele, milline arv tõusis hiljem 200-ni. Saarel asus meie ajal järgmist 6 küla: Jurka, Põhja, Lõuna, Heinamaa, Holmi ja Mädasadama, milledest mõned olid kas täiesti või teised jällegi osaliselt Eesti vabariigi merekindluste valduses.

Saare külastamine võõrastele oli võimaldatud erilubadega väljaantuina Merejõudude staabi Merekindluste osakonna poolt.

Kuna viimatine Naissaare elanikkond pärines põhimiselt teistelt aladelt, siis puudus saarel oma rahvuslik omapära

Naissaare kaunimeid kohti on Taani kuninga park, olles looduslikult üldse kaunimaid kohti kogu eesti saartel.

E. VRAGER

Hans Mirka, American Airlines osakonnajuhataja New Yorgist, viibis ametreisil Hispaanias ja Aafrikas.

R. Kaasik Naissekts. juhataja

RENATE KAASIK

Eesti Komitee Naissektsioon oli oma peakoosolekul 14. novembril, mida juhatas Helmi Mäelo, sunnitud tegema muudatusi oma juhatuse senises koosseisus, kuna kauaaegne juhataja Adele Lemberg ja juhatuslige Maret Aavik keeldusid juhatusse edasi jäämast.

Neile avaldati senise töö eest südamlikku tänu. Uus juhatus kujunes järgmiseks: Renate Kaasik — juhataja, Siiri Kandre — abijuhataja, Eha Kohh — sekretär, Tiina Vaghammar — laekur, Leida Mustel ja Ella Priuhka — pereemad ja Henrietta Perlitz — ametita juhatusellge.

EK Naissektsiooni aadress on: Vallingatan 34, 2 tr., 111 24 Stockholm.

Kalevi lipkonna aastapäevalt. Vasakul moment skautidevahelisest "teatejooksust" m.h. haigetranspordiga, paremal kogu lipkonna aastapäevale kogunenud pere.

"Kalevite" tööst ja aastapäevast

Detsember 1944. Juba viiendat aastat möllab teine maailmasõda, kuid alles mõne kuu eest põgenesime lääne poole tungiva kommunstliku vägivalla ja sõjavintsutuste eest. Elu põgenikelaagrites pole vecj kõigil seljataga, kuid suurem osa meist on siiski alustanud normaalelu rajamise lahkel rootsi pinnal. Selleks saame abi mitmelt rootsi organisatsioonilt, ning ühe sellise abistamisaktsiooni tagajärjeks on kümnepäilise eesti poiste kamba koondamine Stockholmis suurimasse NMKU ruumidesse.

Seal peab huvitavas vormiriietuses eesti noormees poistele ettekande skautlikust liikumisest ja jagab välja "flyktinghjälpeni" poolt valmistatud paarilehelise eestikeelse stensiiltrükise, mis sisaldab skaudi juht- ja hüüdlause, skaudiseadused ja töotuse ja muud algelist skauditarkust. Selle esimese koondusega pandi alus vanimale eesti skautüksusele väörsil — Kalevi lipkonnale Stockholmis.

29 aastat hiljem koguneb nädal enne jõulupühi enamik lipkonna liikmetest pidulikule koondusele, et koos vanematega tähistada üksuse järjekordset sünnipäeva. Peale lipkonna juhi Henn Aamisepa tervitussõnade pimendatakse aknad ja kaks skauti süütavad lauale asetatud küünlad. Nende valguses ja lipkonna rivitrummide põrina saatel tuuakse tuppa lipkonna lipp — mille ühel küljel on rahvusvärvid ja teisel Kalevipoeg põrguväravas. Lauldakse lipulaulu esimese salmi. Lipkonna vanem Sven Hanson nimetab erinevusi tegevusest algaastatel ja nüüd ja tuletab meelde paar lühiepisoodi lipkonna tegevusest kaugemst minevikust. 29 aasta jooksul on tublisti üle tuhande eesti poisi lühemat või pikemat aega kaasa löönud Kalevi lipkonna ridades, elanud üle rõõmu- ja muretunnid, tõusud ja mõõnad. Endised lipkonna liikmed on hajutatud üle maailma, paljud nendest on vastutavatel kohtadel oma asukohamaa ühiskonnas. Detsembris, seoses aastapäevaga, viib aga paljuid mõttelend üle maade ja merede tagasi Stockholmi oma endise üksuse ja selle tegevuse juurde. see jätkub ja jätkub veel kaua — traditsioone viib täna edasi uus põlvkond kaleveid — mitmed on endiste lipkonna liikmete pojad.

Peale lipkonna vanema sõnavõtu kogunevad skaudid poolkaares oma juhi Ivar Paljaku ümber ning küünlavalguses uuendatake skauditõotus. Nii uuendavad ka hundud parvikujuhi Olavi Lepa juhtimisel oma lubadust ja lõpuks loeb lipkonna vanem ette verevendluse lepingu teksti. Kalevid sõlmisid nimelt täpselt kümme aastat tagasi verevendluse lepingu Toronto Lembitu malevaga. Selle ridades leiame hulk endiseid kaleveid, muuhulgas maleva vanema, legendaarse kalveri Heino Jõe.

Lühike aktus lõpeb lipkonna hüüua, lauldakse skautide hümni viimane salm ja lipp lahkub trummipõrina saatel toast.

Nüüd järgneb koonduse kirev osa, kus hundude valikmeeskond võidab tasavägiselt vanemate nais- ja meeskonna liikmeid nooleviskamises ja "päästerõnga" heitmises. Vanemad näitavad kõrget võistlusmoraali, nad kaotavad naerulsui.

Skautide salkadevahelise teatejooksu võidab Kotka salk. Võisteldakse kolmel alal — sõlmede sidumises, päästenööri heitmises ja haige transporteerimises. Viimase ala läbiviimisel peab küll haigele kaasa tundma. Transport jooksusammul läbi toa peast, kätest ja jalgadest kinnihoituna nõuab nii raudset tervist kui julgust "haigelt" enne kui ta end sõprade hoolde usaldab. Ka päästenööri heitmine siseruumis on põnevusmomentidega soetud, kuid kõik lõpeb õnnelikult. Veel paar võistlust aj siis kogenevadki poolsada kohaolijat sõprusringi, et lõpetada lipkonna 29. sünnipäeva tähistamist.

Möödunud aasta tegevus lipkonnas on olnud tõhus. Iga teine nädal on Vambola parvik pidanud koondusi, kus 20 hundut peale Olavi Lepa juhtab ka Kristjan Penno. Vikerlaste skautrühmas on tegevuse peaõhk suunatud salkade tööle. Paarkümmend skauti jagunevad Rästiku ja Kotka salkadesse, esimene juhitud Peeter Paljaku teine Peeter Talme poolt. Kord nädalas toimuvad salga koondused, sellele lisaks rühmaüritused, laagrid ja eliitsalga koondused. Kalevid on ka Maleva tööst rohkearvuliselt osavõtnud.

SIHT 75 — Maleva tegevuse ühisnimetaja kuni Maailmalaagrini Metsakodus 1975.a. suvei on ka lipkonna tegevuses punasks jooneks. Maailmalaagrisse tulevad kalevid suurearvuliselt, et seal väärikalt tutvustada ennast teistele laagrielanikele ja eesti ühiskonnale.

Lipkonna tegevuses traditsiooniline metsajõulupuu toimus Kärsöl, Drottningholmi lossi lähedal. Sellele saarele viis muuseas kalevite algaastail lipkonna esimene jännituskäik. Nüüd peame seal juba 20. korda metsajõulupuud. Traditsiooniline on ka juhtide väljasõit Sops lumme ees uue aasta algul. Sel korral vallutavad kalevite juhid Veskijärve vabaõhupiirkonna.

Raksa raksa rusikaga — kalevite kange poeg!

TILLU

Kuidas kavandatakse Lasnamäe linnaosa

Ajalehes Sirp ja Vasar küsib arhitekt Malle Meelak, kas uus Tallinna linnaosa Lasnamäel tuleb samasugune kui Mustamäe — ja vastab küsimusele eitavalt. Aja jooksul on selgunud, et Mustamäe planeerimisel ja ehitamisel on tehtud vigu, milliseid Lasnamäel tahetakse vältida. Lasnamäed projekteeritakse alates a. 1971 ja ehitused algavad 1976.

Aastaks 1995 saab Tallinna Lasnamäe näol 2,26 miljonit ruutmeetrit elamispinda ja 150 000 elanikuga uue linnaosa. Seega tuleb Lasnamäe uus elurajoon elamispinnalt üle kahe korra suurem kui Mustamäe. Seda ka elanike arvu suhtes.

Lasnamäe projekti autorite kollektiivi kuuluvad "Eesti Projekti" arhitektid M. Port, M. Meelak, I. Raud ja. O. Zhemtshugov ning Eesti Riiklikust Ehituskomiteest V. Herkel. Projekti peainsener on K. Tallo.

Erilist tähelepanu pööratakse projekteerimisel elanikele soodsa keskkonna loomisele ja keskkonda ohutstavate ja saastavate tegurite vähendamisele.

Selle eesmärgi saavutamiseks süvistatakse kaks peamist magistraalteed (põhja- ja lõunamagistraal), sest nende loomine paepinnasesse umbes kuue meetri sügavusele annab uuele linnaosale suuri eelliseid liikluseohutuse, mürakaitse ja mitmete arhitektuurplaneerimisvõimaluste poolest. Väljakaevatav paekivi sobib suurepäraselt killustiku tootmiseks, nendib arhitekt Meelak.

Projekti kohaselt koosneb Lasnamäe suurtest liitmikrorajoonidest, mille keskused paiknevad süvistatud magistraalide ääres ja on paarikaupa ühendatud üle liiklustee viiva jalakäijate sillaga.

Kõik kaubandus-, toitlustus-, teenindus- ja muud sarnased ruumid jäävad jalajäijate tasandile. Laod abiruumid, parkimisplatsid, kommunaaltranspordi peatuskohad jne. asuvad aga alumisel korrusel, s.t. sõidutee tasandil.

Iga keskuse juurde luuakse bussi- ja trammipeatused ning taksode seisukohad. Igas mikrorajoonis on peale iga päev külastatavate asutuste nagu kauplused, teeninduse ttevõtted jne., ka perioodiliselt külastatavad asutused.

Näiteks kinod, saunad, restoranid, spordisaalid, moeateljeed, apteegid, polikliinikud ja nõnda edasi.

Jalakäijalle tagatakse liiklusohutus teede täieliku eraldamisega liiklusmagistraalidest, sest sõidukid ja jalakäijad liiguvad eri tasanditel. Ka puuduvad magistraale palistavad könniteed.

Esmajärjekorras ehitatakse elamuid piki lõunamagistraali. Sõidutee ja elamute vahele luuakse kahekordne, 7-10 meetri laine haljastõke, mille peamiseks ülesanndeks on müra sumbutamine.

Tallinnale iseloomulik paemüüride motiiv saavutatakse mikrorajoonides terrasside, treppide ja tugimüüride ehitamise teel. Samuti püütakse Lasnamäel säilitada kohaliku maastiku erilist omapära, mis Mustamäel mändide hävitamise ja luidete tasandamisega kaduma läks.

Haljasalasid on Mustamäel püütud taastada paplite ja kaskede istutamisega, kuid see pole suutnud asendada kadumaläinud algupärast maastikku.

Vene tanke Peruusse

LIMA (VES) — Peruus on hakatud ühelt N. Vene kaubavaevalt, mis tõenäoliselt saabus Vladivostokist, maha laadima 40-tonnilisi tanke. Washingtoni andmetel on Peruu tellinud üldse kaks tosinat T-54 tanki. Need on sama tüüpi tankid, mida N. Vene saatis Vietnami ja Egiptusse.

Washingtonis on äratanud sündmus suurt tähelepanu, kuna see on esimene kord — kui välja arvata Kuuba —, kus N. Vene hakkab Ladina-Ameerika riikidesse vedama raskeid relvi. Vene tankid olid toodud kommunist Allende valitsuse ajal küll ka Tshilisse, kuid need saabusid sinna Kuubalt. Ladina-Ameerikasse on seni venelased vaid salakaubana sisse vedanud kergeid relvi.

Praegu ei ole selge, mis põhjusel Peruu hakkas relvi ostma Venest. Sealse sõjavõelise valitsuse juht kindral Velasco ei ole kommunist. On võimalik, et N. Vene pakkus relvi odavalt, et ära lõigata relvaturgu Lõuna-Ameerikasse USA-l.

K. Vaigur tagasi LE esimeheks

Liberaalne Erakond valis taga endise esimehe Kristjan Valgu Lundist. Juhatusse valiti ve Lõuna Rootsi Koondisest Andre Koern, Andres Küng ja Tooma Voogand ning Stockholmi Koond sest Alur Reinans (Koondise es mees), Jaak Kruusmägi, Jaa Maandi, Jüri Männik ja Vello Va gur. Erakonna häälekandj Aspekti toimetajaks valiti Enn Klaar.

Peakoosolekul Stockholmis j Lundis olid elavad vaidlused era konna tegevuse ümber. Tehti küs tavaks liberaalide tegevus kesk organisatsioonides, mida tahe asendada punktaktsioonidega millest loodeti paremeid tagajärg Otsustati erakonna poliitilise t gevuse peaõhk panna esiteks k dumaa-kontaktide küsimusel kuna leiti et viimasel ajal uuesti o esinenud kahjatsusväärseid kon aktivastaseid aktsioone ja teisek keskorganisatsioonide vahekor dade normaliseerimise küsimuse le.

Leiti et eeloleval tegevusaasta on lootusi erakonna programmi kaua esikohal olnud n.n. kesko ganisatsioonide dualismi pro leemi lahenemiseks kuna nii Ees Komitee kui Rootsi Eestlast Esinduse juhtivaid tegelasi on es nenud väga koostöötahteliste de klaratsioonidega. Välist surve koostööks võivad avaldada Riikl ku sisserändajate komisjoni olet tavad ettepanekud neile lisandu majaduslikud ja personaalsed ra skused keskorganisatsioonid sees, mis samuti on lahendatava ainult lähedase koostöö kaudu.

Erakond soovis ka endiselt välj anda ajakirja Aspekt ning püüd kaasa aldata eesti tulevikuküs muste seminari organiseerimise eeloleval suvel.

— — —

Richard Norvell Stockholmis saabus tagasi lühireisilt New Yo ki, Torontosse ja Montreali, ku kohtas USA ja Kanada eesti skau luse juhtidega Rootsis tuleval aa tal toimuva maailmalaagri küs muste arutamiseks. Ta võttis os ka USA eesti skautide aastakoos lekust.

Aino Käärik, Stockholmi Metsaülikooli professor, sai Riigi Metsa- ja Põllumajandusliku uurimise nõukogult 23.000 kroonise uurimistoetuse koos kolme rootsi teadlasega ülikooli metsaparandamise instituudis.

Soodustus EPL tellimisel konto-omanikele LHÜ-s

EESTI LAENU-hoiu ühisuse juhatuse otsusel on liikmeil võimalik tellida Eesti Päevalehte j.t. eesti ajalehti 20-kroonise soodustusega.

Soodustust võivad saada kõik eesti hoiukontode omanikud, kelle hoiukontos 31. dets. 1973 a. oli vähemalt 1.500 krooni. Igal leibkonnal on kasutada ühe eesti ajalehe tellimine soodustusega. Ajaleht tuleb tellida tavalises korras ja tellimise kviitung (või selle fotostaatkoopia) saata hiljemalt 31. jaanuariks 1974 Eesti Laenu-Hoiu Ühisusele (mitte pööorduda Stockholms Sparbanki poole!). ELHÜ kannab hiljem kr. 20:— vastavasse hoiukontosse ja saadab postiga sellekohase tõendi.

Saata hiljemalt 31. jaan. 1974 Eesti Laenu-Hoiu Ühisusele
Box 16318 103 26 Stockholm 16

Kontoomaniku nimi.....

Hoiukonto nr.....

Sünniaasta.....

Elukoht.....

Posti nr. ja koht.....

Lisa: Eesti Päevalehe tellimise kviitung.

Vili, mis jääb Peapiiskopi uueaastaläkitus

Uuele Issanda aastale vastuvaadates võib tunda nii lootust kui muret. Lootus tuleb usust Õnnistegijasse, kes ütleb: "Mitte teie ei ole mind valinud, vaid mina olen teid valinud ja olen teid seadnud, et te läheksite ja kannaksite vilja ja et teie vili jääks ja Isa teile annaks, mida te iganes palute minu nimel" J. 15, 16. Mure tuleb maailmast, milles elame kristlastena. Apostel soovitab: "Vaadake hästi, kuidas te elate, mitte kui rumalad, vaid kui targad, pidades aega kalliks, sest päevad on kurjad" Ef. 5, 15.

Vili, see tuleb esile kristlaste elus. Kõige eelduseks on ristimine, mis kohustab "saatanast ja tema olust ning tööst lahti ütlema ja ükspäinis Kolmainust Jumalat teenima ja Temale elama". Vanemad ja vaderid on kinnitanud "jah" sõnaga, et laps "kasvatataks ja hoitaks selles usus". See usk edeneb, areneb, süveneb õpetamise kaudu ja pühapäeva pühitsemisega jumalateenistusel. Erk, kasvav ja tegusid esiletoov usk on esimene vili ristitute juures.

Teistega koos, jumalateenistuste osaduses, kasvab uus vili, millkes on koguduse kui pühade kogu. Koguduse tunnuseks on, et ta jääb ka siis, kui üksik hing lahkub, kui põlvkond kaob teise järele. Ja isegi siis, kui usus viljatud kogudused seisma jääva ja kaovad, jääb ikkagi kirik, üha rahva usuvili.

Nüüd on aga ka pagulaseestlaste usuvili küsimuse alla sattunud. Pealekasvava põlve suutlikkus usuvilja kasvatamiseks pole küllaldaselt selgunud. Isegi osale vanemast põlvest tundub kirik olevat rohkem mõtteline kui eluline. Usuliselt lühinägelikud näevad peamiselt kohaliku maa kirikut. Veelgi lühinägelikumatele täidavad oma koguduse vajadused kogu vaatevälja ja kirik jääb sellest välja.

Olen võinud sulatada jääd ja vähendada kaugusi koguduste külastamisel. See tegevus võib tähistada ainult algust, sest rakendan kõik, mis mulle on antud ainsaks ülesandeks: kasvatada vilja nii, et meie kirik jääks.

Seda, kes sutub kirikusse kui traditsioonide kandjasse, palun ma revideerida oma senist hoiakut. Kirik pole võrreldav viljaaidaga või külmetushoonega põhimõtte järele, et jõuludeks toome ta välja ülejäänud ajaks paneme ta seima. Usuvili pole mingi valmis suurus, mida võiks konserveerida, vaid usuvili püsib ainult siis, kui ta pidevalt kujuneb. Peame alatasa uuenema: üksikisiku usk, koguduste usuelu, praostkondade kokkukuuluvus, üldkirliklik tegevus. Issand ei lepi sellega, et tema on meid valinud. Tema on meid ka seadnud kandma usuvilja. Ristimine ei ole diplom, mida lukustatakse pangaseifi. Usuelu ja usuteod annavad kirikule kestvust, mitte statistika selle kohta, mis kord oli.

Nii läheb vaja hoolitseda oma isikliku usuelu eest ja oma laste usulise arenemise eest. See ei õnnestu väljaspool kirikut, lahus jumalateenistustest, kus muutume ise pinnaks, millesse ususeeme langeb, et idaneda, kasvada ja vilja kanda.

Meie kirik asub saatuslikus murrangu olukorras. Kõige vanem põlv, kes seni on oma usu viljana toonud esile kiriku, mele Eesti Evangeeliumi Luteri Usu Kiriku, tõmbub tagasi vanaduse õlgusega ja annab ülesande järgnevale põlvkonnale üle. Vajame uusi õpetajaid ja andunud abilisi kiriku kõikidel aladel. Teiste maade õppeasutus ja kirikute poolt vormitud noored õpetajad on sageli vööraks jäänud mele rahvale ja kirikule. Nende tegevuse lähtekohaks on teised rahvad ja teised olud. Selle puuduse ületamiseks asutati vastav fond konsistooriumi juures, et oleks võimalik õpetajaameti kandidaatidel tutvuda meie kirikuga peapiiskoplikus koguduses. Nüüd ootab kirik igalt liikmelt tõhusa annetuse oma koguduse kaudu sellesse fondi. Palutakse tõsiselt oma testamendi tegemisel mõtelda ka sellele fondile või seda toetada suurema annetusega otseselt. See tegu aitaks kaasa pagulaseestlaste suurima usuvilja — mele kiriku püsima jäämiseks.

Jeesus ütleb, et Isa annab seda, mida vajame, kui teda palume Kristuse nimel. Palvetagem kiriku eest.

Aastal 1974 täitub 450 aastat usupuhastuse tulekust Eestimaale. Nii vana on mele kirik aga ühtlasi nii noor, et ta taotleb uut usupuhastust ja uue usuvilja kasvatamist. Koondagem kõik jõud selle ülesande ümber, mis annab Jumalale au ja eesti rahvale kasu.

Stockholmis 1974.01.01.

KONRAD VEEM
EELK peapiiskop

Ajakirja toimetaja on spioon?

NEW YORK (VES) — Saksamaal, Augsburgis läks algkooli esimesse klassi 6 ja poole aastane Madis Laurits, eesti poisikevaeslaps, kes juba mõnda aastat on olnud USA eestlaste vaderlapseks Eesti Abistamiskomitee kaudu.

Poisikesele on antud majanduslikku toetust ja Augsburgis elunev kolonel Alfons Rebane koos abikaasaga on EAK palvel vanaema juures asuval poisikesel "silma peal" hoidnud niisuguse heatahtlikkusega, et Madis kutsub neid "onu" ja "tädi". Et meil iga üksik rahvaliige on kallis, püütakse teha kõik mis võimalik, et Madis Lauritsast kasvaks eesti mees.

Madis Laurits sündis 1967.a. märtsikuus Augsburgis, kus enne kadus isa ja siis jäi kuni tänaseni teadmata kadunuks ka lapse ema. Saksa hoolekandeasutised teatasid vanaemale, kes jäi väikelapse hooldajaks, et ta võib lapse anda kasvatusmajja. Vanaema, kes väikesepalgalise töötajana oli raskes olukorras tütrelapse tõttu, keeldus aga kategooriliselt last ära andmast, ta ei anna kunagi tütrepoega sakslaseks kasvatamiseks!

Agnew sai uue koha

LOS ANGELES — Endine hendriikide asepresident Spiro Agnew sai kohapakkumise Los Angeles'i rahvusvahelise suurfirma J. W. Industries juurde konsultandina. Agnew võttis pakutud koha vastu.

J. W. Industries president Frank Jameson ütles ajakirjanikele, et ta tunneb Spiro Agnew'd isiklikult väga kaua aega. Ma respekteerin teda ning hindan tema talenti ja oskust inimestega läbisaamisel. Just kommunikatsiooni alal saab meie firma teda kasutada," ütles Frank Jameson.

BALDER JAAN
Kiidulaul pimedusele

"Ah, nüüd tuleb jälle see külm ja pime aeg!" ütles sügisel mulle Valli Ellam ja võbistas õlgu nagu oleks sellele mõtlemine üksi juba külmavärinad kehha toonud.

On inimesi, kellele ilmastik avaldab oma mõju. Muutuvad paha ilmaga pahuraks, tujutuks, torisevad. Või raskemeelseks, kurvaks, nutavad.

"Küll oleks hea, kui saaks selle hirmsa aja kuskil soojal maal veeta," ohkas Valli Ellam.

Mõnedki inimesed unistavad sellest, ma olen seda ühe ja teise suust kuulnud. Ka kahetsust olen kuulnud, et ah, miks ei ole ma sündinud kuski soojal maal. Miks peab mu kodumaa asuma just põhjas.

Valli Ellam läks sel korral oma teed ja mina jäin mõtlema, et kas me ei tee pimedale ja külmale ajale ülekohut, kui me teda aina maname. Ei kiida sugugi. Valgusele on kirjutatud ja kirjutatakse ka edaspidi ülistusiaule, aga kus on see, kes ülistaks pimedust? Teda ei kiida keegi. Ikka seotakse millegi pahaga, üteltakse pimeduse võimuses, pimedusega löödud, nad on selles asjas täielikus pimeduses. . .

Enne pühi tuli Valli Ellam mulle tänval vastu, ta ei olnud soojale maale sõitnud. Küsisin, kuidas ta käsi käib.

"Mis ta käib," vastas ta ja hakkas kurtma: "Mu jõulukaktus valmistab ka tänavu mulle pettumuse. Ei hakka õitsema. Omal ajal sai ta just selle mõttega muretsetud, et õitseb pimedal ajal mu toas, rõõmustab südant ja silma. Ah, miski asi ei taha siin kasvada," oli ta üsna pessimistlik.

"Kas teie olete ta eest ka korralikult hoolitsenud?" küsisin ma. Nojah, et ehk ei olegi viga lilles, on hoopis ta omanikus.

"Muidugi olen."

"Kas ta on ka küllalt pimedust saanud?" pärisin ma.

"Pimedust!" hüüatas Valli Ellam. "Valguse puudus on see, mis ta põdema paneb."

Ma ütlesin: "Kui sügis jõudis kätte ja teie vaatasite murelikult, et, näe, päevad hakkavad lühemaks minema, siis oli teie jõulukaktus mures sellepärast, et päevad on tema jaoks ikka veel liiga pikad. Tema vajas pikka pimedusaega. Esimesest septembrist peale vajas ta oma õlepungade kujundamiseks absoluutset pimedust õhtu kella kuuest kuni hommiku kella kaheksani. Neliteist tundi. Aastaaeg ei suutnud seda talle pakkuda, teie oleksite pidanud talle appi tulema."

"Appi. . . Pimedusega?"

"Või siis külmaga," vastasin ma. "Päeva pikkus ei ole jõulukaktusele oluline, ta hakkab sellest olenematult ikkagi õitsema siis, kui teda septembri keskpaigast kuni oktoobri keskpaigani hoitakse külmas ruumis, kus on umbes 12 kraadi mitte rohkem."

"Külmaga appi!"

"Jah, pimedus ja külmus on õnnistuseks," ütlesin ma. "Paljude liledega on ju nii, et nad saavad oma õlepungi tegema hakata alles siis, kui päevad lähevad lühemaks. Näiteks krüsanteemid. Kasvumajad teavad, kuidas neid kiiremini õitsele ajada. Katavad neid musta riidega."

"Musta riidega," võbistas mu melankoone vestluskaaslane õlgu. "See meenutab mulle leinariiet. . ."

"Tõeliseks jõululilleks on siin maal, nagu teate, poinsettia," ütlesin ma. "Ka tema ei saa ilma pimeduseta oma toredat värvi kätte, mis pühade ajal väga uhkena paljusid kodusid ehib. Esimesest oktoobrist kuni novembri keskpaigani peab ta õhtu kella viiest hommikul kella kaheksani saama täielikku pimedust, kus ta segamatult võiks oma ilu kujundada. Täiesti segamatult, sest iga juhuslik valgusevihk, mis kasvõi hetkeks ta pimedusse langeb, lõikab läbi ta arengukäigu, häirib teda nii, et õitseleiulek hilineb."

Valli Ellam vaatas mulle otsa, ei lausunud midagi.

"Teie ütlesite sügisel, et tahaksite pimeda ja külma aja veeta kuski soojal maal. Kas teate, mida soojal maal tehakse lillemugulatega, mis muidu ei saa õitsema hakta, kui nad külma ei ole saanud. Pannakse sügarkülmutisse."

Viimast sõna kuuldes võbistas Valli Ellam õlgu, tal oli vist raske kujutleda, et jääkapp aitab välja haududa midagi, mis on nii õrn ja ilus.

Ma ütlesin: "Teinekord, kui sügismelankoolia jälle kallele kipub, minge aednike juurde, ajage nendega juttu. Neilt võite kuulda kiidulaulu mitte ainult valgusele, vaid ka pimedusele."

"Ega see veel tähenda, et inimesele pimedust vaja on," vastas mu kaaslane.

Ma ütlesin: "Kui teie jõulu ajal viibiksite kuski soojal maal, siis igatseks teie hing lume järele, sest ilma selleta teie ei saa õiget jõuröömu."

Sõjamehed protestivad

NEW YORK (VES) — Eesti Vabadusvõitlejate Liidu 20-a. juubeli tähistamisel New Yorgi Eesti Vabadussõjalaste ühingus kritiseeris Lakewoodi EVÜ esimees major Juhan Madise teravalt n.n. Oslovalitsuse aktiivsust sõjameeste hulgas.

Köneleja märkis, et eksiilvalitsuse sõjaminister Avdy Anderson talle kirjalikult teinud ettepaneku mõne juhtiva koha vastuvõtmiseks loodavas sõjaministeeriumis või siis ülemaailmses Eesti kaitseliidus. Köneleja leidis, et Andersoni algatused on ebaseaduslikud ja eesti sõjameeste ridu lõhkuvad. Eesti sõjameeste juhid peavad Oslo-valitsuse juhile rõhutama, ütles köneleja, et eesti sõjamehed ei tunnusta lõhkumist ja et nad ei vaja mingeid uusi organisatsioone, sest vajalikud organisatsioonid on kõik ammugi olemas.

Aktuseköne pidas Vabadusvõitlejate Liidu esimees Garhard Buschmann. Kirjalikult oli tervitanud E.V. esindaja Ernst Jaakson.

Alli Nael-Madisson, eelkoolіõpetaja, lauiatati abiellu René Dagermaniga Tyresölt. Laulatas pruudi isa ülempreester Arbo Nael. Pelgmes on kadunud rootsi kirjaniku Stig Dagermani poeg.

Katrin Särg doktorand, sai kuuekuulise stipendiumi USA-s Arizona Flagstaffi täheteaduse observatoorlumis töötamiseks. Fil.lic. Katrin Särg sõitis USA-sse juba oktoobri alguses.

TV *Fredag*

16.30—16.50 Halvfem: Fru Pigalopp. Färg. 5. Städdag i Tusendörrarshuset.

17.00 Poplov. Färg. Medv. bl a: Landslaget, Lena Maria och Sweet Wine, Scafell Pike. Programledare: Björn Skifs.

17.55 Meddelanden.

18.00 TV-nytt, väder.

18.05 Barn i krig. Färg. Barn från ett flyktingläger i Jordanien och israeliska barn berättar i ord ovh bilder om kampen om Palestina.

18.30 Musik i vintermörkret: The Martin Best consort. Färg. I samband med Midsommarafton från Gotland i somras spelades det här programmet in. Martin Best och hans vänner kommer från England.

19.00 Den glömda kanalen. Färg. Landets äldsta kanal går mellan Mälaren och Hjälmaren. Den har funnit,r i 300 år och hade under ett par sekel en enastående betydelse som samfärdsled och transportled.

19.20 Trollkarlen från Oz. Amerikansk sagofilm från 1939. Regi: Victor Fleming.
I rollerna: Judy Garland, Frank Morgan, Ray Bolger, Jack Haley, Bert Lahr.

21.00 Aktuellt, väder.

21.30 TV-nytt.

21.35 I blickpunkten. Färg. Aktuellt, utrikespolitiskt magasin.

ca 22.05—22.55 Julie Andrews show. Gäst: Henry Mancini.

TELEVISION 2

Jullovsmatiné i samsändning med radions P 2:

14.30—ca 16.10 Rymlingen. Indisk långfilm från 1965. Regi: Tapan Sinha.
I rollerna: Partha Mukherji, Basabi Banerji, Samita Biswas, Salil Dutta, Smita Sinha, Mita Mukhori.

16.55 Vad händer under fötterna. Färg. Stockholms"undre värld" av Einar Linde. Textat.

17.25 TV-nytt, väder.

17.30 Totte. Färg. 10. Totte klär ut sig.

ca 17.40 Ska vi resa till Japan? Färg. Takeshi är 7 år och följr med sin farfar på tempelfest i Kyoto.

18.00 Den värld jag mött. Färg. Författarinnan Elsa Björkman-Goldschmidt om svenskt hjälparbete i Wien efter första världskriget samt om sin tid som journalist ocg läkarfru i Donaustaden under mellankrigstiden.

18.30 Alias Smith & Jones. Färg. Amerikansk westernserie med Pete Duel och Ben Murphy.

19.20 Allehanda. Regionala nyheter över Mellansverige.

19.30 Rapport med väder.

20.00 Men pappa då. Färg. Engelsk komedi med Patrick Cargill.

20.25 Gissa mitt jobb. Färg. Frågelek med känt och okänt yrkesfolk.

21.00 Boxare. 1973 motionerade riksdagsman Sten Sjöholm om förbud mot amatörboxning, bl a med den motiveringen att boxning medför fysiska och psykiska skador.
I filmen försvarar boxarna rätten att utöva sin idrott, och säger bl a att boxningen har en betydande social och fostrande uppgift. Film av Mirsad Begovic och Anders Göthberg.

21.50 TV-nytt, väder.

21.55—23.10 Damen från Konstantinopel. Färg. Ungersk långfilm från 1968. Regi: Judit Elak. Den gamla damen— Manyi Kiss. Svensk premiär.

†

Manalasse varisenud meile nii armast isa, vanaisa ja äia

Johannes Raudmäe'd

VR II/3

Sünd. 22.4.1891 Harjumaal
Surn. 29.12.1973 Stockholmis

leinavad kurbuses

AINO ja KARL
VILLEM, OSCAR, MIHKEL

– – –

Muld ei mälestust matta suuda!

– – –

Matusetalitus toimub laupäeval, 12. jaanuaril kell 12.00 Uppenbarelse kirikus Hägerstenis.

†

Kolonel-leitnant

Johannes Raudmäe'd

VR II/3

mälestavad leinas

VABADUSRISTI KAVALERID
ja
EESTI OHVITSERIDE KOGU KOOTSIS

– – –

Lahkunu soovil pärgade ja lillede asemel annetada Vabadus Risti Kavaleride fondile, p-giro nr. 85 05 90-1.

†

Meist lahkus pika, raske haiguse järele meie armas

Laas Tamm

Sünd. 9. 1. 1901
Surn. 4. 1. 1974

Mälestavad kurbuses

ABIKAASA
TÜTAR
ÖED ja VENNAD
Kodumaal

Mu Jeesus, väsind olen
ja tahan hingata.
Su palvele nüüd tulen:
vii Sa mind magama.

– – –

Matusetalitus toimub laupäeval 12. jaanuaril kl. 11 Jämshögi kirikus.

†

Kolonel-leitnant

Johannes Raudmäe

Sünd. 22.4.1891 Harjumaal
Surn. 29.12.1973 Stockholmis

Mälestavad
SUGULASED ja SÕBRAD

†

Indrik Kaus'i

mälestavad

RUUT MÄGI perega
MAIU SOOMÄGI perega
LINDA ja HARRI VELBRI

†

Kallist kaasmaalast

Indrik Kaus'i

mälestavad leinas

K. TOHV
K. JANSEN abikaasaga
J. LÖÖR abikaasaga
E. BERGGREN perek.
P. RÄNI perekonnaga
H. TAMVEL perekonnaga

†

Armast

Emmi Marand'it

mälestavad

ASTA BRANDSTEDTER
vanematega
GUIDO SIROTKIN
perekonnaga
LEO TIMPKA
perekonnaga
ILMAR BAUGUS
perekonnaga
UDO JUUNO
HEIGI LIEBUS
emaga

†

Raske haiguse järele lahkunud

Leonard Åberg'i

Sünd. 7. 3. 1915
Surn. 30. 12. 1973

mälestavad
KAASMAALASED
Lindomes
PEREK. A. HAABLAHE
Göteborgis
PEREK. L. HEINSOO
Göteborgis
PEREK. R. LILLEBERG
Mölndalis
EDUARD PARKAS
Göteborgis

– – –

Oh võta mind mu Jumal käe kõrvale . . .

†

Head seltsivenda

Elmar Martma't

Surn. 28.12.1973 Tartus

mälestavad
sügavalt leinates

SÕBRAD
EESTI ÜLIÕPILASTE SELTSIST

†

Head sõpra

Elmar Martma't

Surn. 28.12.1973 Tartus

mälestavad
sügavalt leinates

VILLEM NAPP
HEINO RIOMAR
JUHAN SAARSE

†

Armas

Johannes Sui

Sünd. 30. 7. 1912 Saaremaal
Surn. 30. 12. 1973 Torontos

Valusas leinas
ABIKAASA POJAGA
Torontos
MARIE ja HANS
EVI ja VÄINO
lastega Rootsis

"Generatsioonide" jõulupidu E-tunas

Eskilstunas toimus möödunud laupäeval lõbus jõulupidu, mis kohapeal oli erakordne seetõttu, et selle organiseerimisest võtsid osa ja muidugi viibisid ka peol vanema ja noorema generatsiooni esindajad ühiselt.

Ehk teiste sõnadega: Pensionäride ühing, täienduskool ja skautlikud noored. Jõuluõhtu õnnestus täielikult ja polnud märgata midagi paljukõneldud n.n. generatsioonide vastoludest, et ühel või teisel vanusegrupil on igav jne.

Tore oli isegi kõige nooremate mudilastel, kes kuulusid Eskilstuna mängukooli ja kes oma õpetaja Anne Ausi juhatusel esinesid laulumängudega. Eeskavalises osas võib veel märkida Paavo Piekkala ja Liisa Ausi esinemist soolopaladega klaveril, Viru lipkonna Hundi salga lõbusaid sketshe ja Alar Lange ning Toomas Rannamaa klarnetipalu.

Viimatinimetatud on äärepealt prof-klassis, kuid mõlemad mängivad ka Eskilstunagardeti noorteorkestris. Neid kaastas klaveril Mart Kliver.

Mudilastele oli õhtu naelaks jõuluvana külastus, keda kuuldavasti oli kohale kutsunud Ants Pahv. Kinkepakke said ka vanemad.

Ja siis järgnes rikkalik einelaud maitsvate verivorstidega ja muu juurdekuuluvaga. Menukas õhtu lõppes ringmängudega mudilastele ja tantsuga nii mudilastele, noortele, keskealistele ja vanematele.

– – –

Uppsala. . .

Algus lk. 1

Eestis valitsenud karmi kliimat kirjameestele. See olnud nagu olla maapagulane omal maal.

Intervjueeritava tähelepanekud, kes on raamatute tegelikuks muretsejaks ajalehe ütelusel, on erinevad üldisest vaatlejate hinnangust, mille järle "sula" oli just mõned aastad tagasi haripunktil, kuna nüüd puhuvad uued karmimad tuuled Nii Moskvas kui ka Tallinnas.

Rezhiim lubab küll kaudselt puudutada tõsiasja, et Stalini ajal olid "karmid tuuled", kuid üksikasjad on kõvasti keelatud – seda näitab selgeimini rünnak Solshenitsõni vastu (vt. tänane juhtkiri).

– – –

Leinateated

Teaneckis, New Jersey osariigis, suri 15. detsembril Andreas Lambert, sünd. 19. detsembril 1931 Tartus.

Los Angeleses suri 14. detsembril Ervin Kallasorg, sünd. 25. juulil 1921 Tartus.

Ühendriikides suri Lisette Ainsoo.

Ühendriikides suri Julia Strandberg.

†

Minu ainus
Doktor

Heino Jakobson-Ilmjärv

Sünd. 30.12.1920 Tallinnas
Surn. 31.12.1973 Vänersborgis

suikus vaikselt igavesse unne.

Valusas leinas
EMA

– – –

Mina olen ülestõusmine ja elu, kes minusse usub, see elab, ehk ta küll sureb.
Joh. 11.25

†

Armas ema, vanaema ja vanavanaema

Maria Tamme

Sünd. 6.3.1890 Eestis
Surn. 30.12.1973 Helsingborgis

Vaikses leinas

POEG
LAPSED
LASTELAPSED
AIN

– – –

Matusetalitus toimub laupäeval, 12. jaanuaril kell 13 Pålsjö kalmistu kabelis.

Meie sügavaim tänu kõigile, kes minu armsa abikaasa, meie kalli isa

Aleksander Laussen'i

surma puhul meile kaastunnet avaldasid, matusetalitusest osa võtsid ja tema mälestust pärgade ja lilledega austasid.

ABIKAASA
LAPSED ja
LAPSELAPSED

Kui esineb surmajuhtum

Konsulteerige suurima usaldusega matusebürood

Thure Söderquist Begravnings & Eldbegängelsebyrå
Mariatorget 1
116 48 Stockholm
Tel. 44 80 07, 44 80 98

Eriala:
Eestikombelised matusetalitused
Ööpäevane valvekord

Vaba eestlaskonna informatsioonileht

EESTI PÄEVALEHT

Ilmub kolmapäeviti ja laupäeviti

INFORMATION FRÅN TRANSPORTNÄMNDEN

Vedelkütuste normeerimine alat. 8. jaan.

- **Mootorikütuste normeerimine algab 8. jaanuaril. Esimene periood kestab kuni 28. veebruarini.**
  Köikidele söidukiomanikele, kes on saanud normeerimiskaardid standardratsiooniks, kehtivad esimesel perioodil kupongid 1—8.
  Söiduautodele kehtivad veel kupongid 301 ja 302.
  Kui olete saanud vajaduseratsiooni (ekstra jaotuse) peale standardratsiooni, kehtivad kupongid 51 ja 101.

- ***Mopeedid ja motorollerid.*** Mopeedide ja maastiku-motorollerite (mootorsaanid) jaoks pole väljastatud standardratsiooniga kaarte. Standardratsioon mopeedi jaoks on üks tankitäis kütust ja maastikumotorollerile 20 liitrit. Nimetatud söidukitüüpide puhul tuleb müügikohtades tembeldamiseks ette näidata kindlustusetöend.

- ***Blanketid.***
  Postkontorites, kommunaalametiasutustes ja läänivalitsustes on blankette vajaduseratsiooni (ekstra jaotuse) taotlemiseks. Sääl on olemas ka juhised millised blanketid on aktuaalsed mitmesuguste söidukitüüpide jaoks.

- ***Detailne informatsioon.*** Igakülgset informatsiooni normeerimise kohta võid saada broshüürist "Information om drivmedelsransoneringen". Seda saab läänivalitsusest, postilt, politseilt, automüügi kohtadest, autotöökodadest, tööametitest ja kommunaalametiasutustest ning Svensk bilprovningu testimis-jaamadest.

- ***Suurendatud jaotus.*** Pane tähele: see, kes perioodi vältel avastab, et vajadusejaotusest ei jätku, võib sisse anda uue taotluse vajaduseratsiooniks blanketil DA 204.

- **Hoia normeerimiskaarte hoolega — need on väärtuslikud dokumendid!**

- Need, kes omavad mootori vedelkütuste isiklikke varusid, näit. põllumajanduses, peavad taotlema vajadusratsiooni (tarbijalitsentsi). Isiklikke varusid ei tohi ilma nim. litsentsita kasutada. Taotlus antakse kodukommuuni kristidnämndenisse.

TRANSPORTNÄMNDEN

"Vanaema" noori näitlejaid. Vasakult Siiri Kriisa, Epp Lohk, Madis Gering ja Heljo Mängel (Foto Tarmo Sepp)

"Vanaema" tuleb

"Vanaema" tuleb kodumaalt, et oma elulõppu veeta poja ja ta perekonna juures. Vanaema tuleb nagu teisest maailmast, tal ei ole siin kerge sisse elada. Vanaema pärast ollakse mures. Vanaema eest hoolitsetakse — liigagi hästi. Vanaemal on kaasas mälestusi ja seljatega elamusi. Mis saab vanaemast, kes on veel igati elujõuline inimene? Seda kõik näeb teatrilaval see, kes läheb "Vanaema" vaatama. Niisuguseid vanaemasid on tulnud palju, nad ise lähevad kindlasti vaatama kuidas vanaemal läheb ja tuletavad meelde kuidas neil on läinud. "Vanaema" on Arvo Mägi näidend vlies pildis Agnes Lepp-Kaasiku idee järgi.

Tegevusaeg on olevik ja tegevuspaigaks Malmide elutuba Stockholmis. Näidendi toob lavale Stockholmi Eesti Teater, näitejuhiks on Agnes Lepp-Kaasik ja lavapilt Ilmar Loorannalt. Tegelasteks Uno Tönissoo, Epp Lohk-Sundström, Tarmo Sepp, Siiri Kriisa, Leena Õun, Heljo Mängel-Sundsvik ja Madis Gering.

Etendused toimuvad laupäeval, 2. veebruaril kell 18 Norrköpingi mugavas Lilla Teatris, pühapäeval, 3. veebruaril kell 15.00 Eskilstuna Folkets Husis. Stockholmis toimuvad etendused Södra Teatris laupäeval, 9. veebruaril kell 19.00 ja pühapäeval kell 17.00. Pääsmete eelmüük Eesti Kultuuri Koondises, Eesti Majas — tel. 08/11 31 16 ja "Välis-Eestis", Lilla Nygatan 8, tel. 08/11 50 40. Göteborgis toimub etendus Kontserthoone Stenhammari saalis laupäeval 16. veebruaril kell 19.00. Kuna Stenhammari saalis on kohtade arv piiratud, siis nummerdatud pääsmed on eelmüügil tel. 031/29 01 54 ja 031/26 29 77. Boråsis toimub etendus pühapäeval, 17 veebruaril kell 15.00 Engelbrekti koolisaalis.

Metsakodu juubeliaasta on alanud

Tundub uskumatuna, et mööbunud juba 20 aastat Metsakodu rajamisest. Sama uskumatu on, et igal aastal nädal enne jõulupühi koguneb Metsakodusse Metsakodu juhatus arutama järgmise aasta probleeme nagu tänavugi vaatamata tuisule ja külmale. Suur osa koosoleku kavast oli pühendatud juubeliaasta ürituste planeerimisele, uusehitustele ja majandusliikuele probleemidele.

Uus tegevusaasta, mida alustati metsajõulupuuga 5. jaanuaril, sisaldab tavakohast ja Maleva ürituste kõrval möndagi uut. Näiteks Taliharjapidu, mis on roteerinud paljudes linnades üle Rootsi toimub tänavu Metsakodus koos Talispordipäevaga 16. märtsil.

Uudiseks on ka Naabrite Päev 18. mail parem kontakti loomiseks ümbrukonna rahvaga ja Sõprade Päev 2. juunil kõikide eesti skaudisõprade omavahelise sideme tihendamiseks. Juulikuus peetakse kahenädalane ehituslaager kõigile, kes soovivad oma puhkust veeta Metsakodus.

Töid jatkub kindlasti ka talgupäevadel igal nädalalõpul kui Metsakodu on vaba. Kavas ei ole ainult tööd ja mured vaid ka rõõmu ja meeleahutust nagu Juubeli-Suveharjapeol jaanipäeval, 22.6. või Vählõhtul 24. augustil. See saab olema põnev aasta!

Juhatuse koosolekul loositi välja üks loteriii olnud Uudismaa osatäht, mis langes A. Langele Eskilstunas. Lohutusauhinna sai A. Sihiväli Boråsis. Momendil on saadaval vaid kolm viimast osatähte sajast, mida palutakse asjasthuvitatuil meeles pidda!

Koitjärve täiskogu tuleb kokku

Koitjärve Sihtasutuse täiskogu aasta-kokkutulek toimub laupäeval, 12. jaanuaril 1974 Gamlestadeni rahvamajas. Kokkutulek algab kell 19 koosolekuga, kus antakse ülevaade Sihtasutuse tegevusest ja majandusliikust seisundist. Esitatakse samuti 1974. a. tegevuse sihtjooned ja nendega seostuv eelarve. Sõna on ka revisjonikomisjonil.

Pärast koosolekut, umbes kell 20, algab koosviibimine supeega, millest võtavad osa täiskogu liikmed koos külalistega. Supee-laudu varustavad Koitjärve Daamid eestipäraste toitudega. Koosviibimisel esinevad sõnalis-muusikaliste ja rahvatantsu-ettekannetega Tallinna lipkonna noored.

METSAKODU UUDISMAA

POSTIARVE 69 47 71 FALKÖPING